

“ZARJA”

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 21.

Marc, 1931

Letnik (Volume) 3.

A. Schiffrer:

Nova pot

AKO brihtnega otroka kakor Marička ni bilo v celi naselbini. Na Šmaren dan je bila rojena; zato so jo krstili na Marijino ime. Po ameriškansko smo jo imenovali Mary, po domače pa so jo klicali za Maričko.

Komur seže spomin nazaj v one dneve, ko so se Slovenci začeli naseljevati v to ali ono naselbino, ve iz lastne skušnje, kako zelo nadarjeni so bili vsi prvi otroci, rojeni na prostih ameriških tleh.

Marička je bila prvi novorojenec v naselbini. Ni čudno, da je bila bolj nadarjena kakor drugi. To je vedel vsakdo: oče, mati, sosedje; najbolj pa Marička sama.

Stariši so se spravili na noge s prodajo pijače na drobno in debelo. Bilo je v onih dneh, ko smo metali denar po barah, kakor da smo ga pobirali po cestah. Še celo salunarjem se je zdelo tako počenjanje nespametno. Tudi Maričkin oče ni mogel skrivati svojega presenečenja nad takim postopanjem, in dekleta se je s časom nabrala očetovih nazorov.

V šolo je šla Mary in pozneje v visoke šole. Tam se je nabrala ameriškega duha, modernega paganizma in sovražstva do vsega, kar bi jo imelo spominjati na narod, iz katerega je izšla. Poročila se je daleč od doma, da bi nihče ne vedel, kje in kaj so njeni ljudje.

Pred letom dni sem jo srečal. Ni me spoznala, — vsaj navidezno ne. Sploh May — kakor se sedaj sama naziva — ne pozna nikogar več: ne očeta ne matere in tudi ne svojega naroda. Vse je dala: svojo vero, svoj jezik, svoje nazore, svojo ljubezen do starišev, samo da so jo vzeli pod tujo streho in da sme biti dekla onim, ki se smatrajo za boljše Amerikance.

To ni edin slučaj amerikanizacije. Še ni tako dolgo ko sva se srečala. Ime, pravilno izgovorjeno, zavrvi po ušesih kakor glas šmarnogorskega zvona.

“Kakšne narodnosti ste”, ga vprašam.

“Nemec,” se odreže možakar.

“Odkod?” tiščim vanj, kakor podrepna muha.

“Iz dunajskega ‘becirka’,” odgovori počasi.

“Iz katerega?” vprašujem nadalje.

“Imenuje se Pettau.”

Jaz sem pa doma nedaleč od Ptujja,” ga zavrnem.

Pogledal me je debelo, molčal in šel svojo pot.

Nehote mi je prišlo na misel, da so se nekako ravno na ta način potujčevale, oziroma spreminjale v gospodo tržaške potovke in ljubljanske pestunje v domovini.

To ni amerikanizacija! Amerika še nikdar ni zahtevala, da bi se človek moral vsemu odpovedati, če hoče postati državljan. Njena želja je, da človek porabi vse svoje znanje, svoje talente in karakteristike svojega rodu v prosopek novi domovini. Razlika med onim ki se je rodil v Ameriki, in onim, ki si je s svojim trudom priboril državljanstvo, je po mnenju starega prebrisanega Slovenca le ta, “da je eden prišel na ta svet v hlačah, drugi pa nag”.

Niti enega vzroka ne vem, zakaj bi se mogli ravno mi Slovenci sramovati svoje narodnosti. Trinajst sto let pod tujim jarmom nas ni upognilo; še danes govorimo jezik naših mater in častimo Boga, kakor so ga častili naši očetje skozi tisoč let. Izšli smo iz moralnega, bogaboječega naroda, ki ima tako častno zgodovino kakor kateri koli si bodi evropejski narod.

V Ameriko nismo priberačili. Vrata so bila odprta vsakomur, ki se je hotel pošteno preživljati z delom. Odzvali smo se povabilu in pomagali novi domovini izsekavati pragozde, obdelovati polja, pridobivati rudnine, staviti domove in bojevati njene boje. Po naši smrti bodo naši žulji ostali deželi, ki nas je posinovila.

Malo je narodov, ki bi prišli z boljšim namenom v novi svet, kakor ravno naš. Škof Baraga, škof Mrak, škof Vertin; misijonarji Pirc, Lautičar in Msgr. Buh in drugi so prišli namenoma, da odprejo pot civilizaciji severne ameriške dežele. Večina nas, ki smo prišli za njimi, smo hodili po njihovih potih. Sorazmerno je med malokaterim narodom tako malo zločincev, kakor ravno med nami. Postopačev in ljudi, ki bi bili v nadlego novi domovini, poznamo bore malo. Po poštenju je pa narod prvi med prvimi.

Zakaj bi se sramovali svojega jezika. Nad 200,000,000 ljudi govori na svetu slovanski jezik. Kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš, pravi pregovor. Vse večje univerze v Ameriki imajo svoj oddelek za slavistiko. Časopis, ki sem ga dobil ravnokar v roke, mi pove, da se je včeraj odprl razred za poučevanje ruskega jezika na univerzi Wisconsin v Milwaukee. Dr. Purin, profesor, je nagovoril učence na sledeči način:

"Verjetno je, da postane v kratkem času ruska beseda svetovni jezik. Če se posreči Sovjetom uresničiti vsaj deloma svoje načrte in izboljšati stališče ljudskih mas, bo novi civilizaciji sledil tudi jezik naroda, ki je prinesel novo civilizacijo." In, kakor vam znano, sta si slovenski in ruski jezik v najbližjem sorodstvu.

Ničesar se nam ni treba sramovati razen našega hlapčevskega prepričanja, da je vsak narod boljši, kakor pa sinovi ki so jih rodile slovenske matere.

Irška dežela je majhna po obsegu; komaj eno tretjino Jugoslavije bi pokril z njeno površino. Več kakor četrtnina zemlje je nerodovitna za poljedelstvo. Njeno prebivalstvo ni nikdar štelo mnogo nad štiri milijone duš.

Ni ga naroda, ki bi bil imel bolj burno zgodovino zadnjih devet sto let, kakor Irci. Najprvo so jih podjarmili Danci. Zadnjih 700 let jih je žulil anglosaški jarem. Zemlja jim je bila odvzeta in ravno tako osebne pravice. Narodni jezik je bil izključen in zatiran in izza dni angleške cesarice Elizabete tudi katoliško bogoslužje. Angleška vlada se je posluževala nad 250 let vseh sredstev, da bi uničila irski narod. Vladi sta stali ob strani revščina in lakota. Izseljavanje je bilo neizogibno. Poleg tega je vlada sama pospeševala izseljevanje na ta način, da je iztrebila dostikrat cele pokrajine, naložila prebivalce na brodovje in jih izkrcala brez vseh sredstev na obalih tujih dežel.

Za časa zadnje vojne je vstal tudi irski narod in zahteval svoje pravice. Nad 40,000,000 Ircev po cellem svetu je dvignilo svoj glas za neodvisnost zemlje svojih očetov. Glas teh naseljencev po vseh delih sveta, njihov upliv in njihovo premoženje je prisililo Anglijo, da je pripoznala neodvisnost irskih otokov.

Stoletja že živi potomci preganjanjanih Ircev proč od rodne zemlje. Narod je vedno bolj pri življenju. Irec je povsodi Irec in najprvo Irec, kjerkoli na svetu ga najdeš. Karakteristike njegovega rodu so se zapisale v njegovo dušo, kri in obraz tako globoko, da jih niti čas, niti različni pogoji življenja po različnih deželah ne morejo izbrisati.

Naroda, ki je veren, ne more uničiti nobena zemeljska sila. In Irec, kakor vam je znano, je veren. Magari da pade še tako nizko, Irec, ki bo zabavljajal proti veri svojih očetov ali pa proti duhovščini je izjema. Revščina in preganjanje ga nista uničila; nasprotno: utrdila sta ga tako, da more uspevati povsod, kjer koli je človeško življenje sploh možno. On si šteje v ponos, da je sin ubogega in zatiranega naroda in ve, da sta bila ravno revščina in zatiranje tisti sili ki sta ga gnali naprej do uspeha. Njegova trdna vera mu pa daje moč v trpljenju in isti pogled v življenje, katerega mora imeti vsak narod, ki hoče živeti.

Ni moj namen prepevati slave irskemu narodu, niti ga staviti v vzgled. Omenil sem ga le zato, ker je nje-

gova zgodovina kolikor toliko podobna našemu narodu. Da je Slovenec šel skozi isto versko preganjanje, verjamem, da bi upošteval vrednost svoje vere dosti boljše. Da je pa naš narod bolj vzdržljiv in močan, kakor irski, priča ohranitev jezika v kljub preganjanju in v kljub vsem zunanjim vplivom. Irski narod ni nobena izjema. Novi testament ne pozna nobenega izvoljenega ljudstva. Kristusovo kraljestvo obsega celi svet in vsakemu narodu veljajo besede: "Resnično, resnično, povem vam: Kdor v me veruje, ima večno življenje." Narodu, ki živi najbolj strogo po naravnih zakonih, je zagotovljena bodočnost in gospodarstvo nad svetom. Tako govori nespremenljivi zakon narave in isto potrjuje Bog, stvarnik narave in naravnih zakonov.

Pred dobrimi desetimi leti se je pisala rappallska pogodba. Amerikanski Slovenci smo takrat sklicevali shode in pošiljali resolucije med svet. Koliko pomena je imel takrat naš glas? Okoli pol milijona našega naroda je padlo pod italjansko oblast. Lansko leto je zdivjal fašizem nad primorskimi Slovenci. Prirejali smo zopet shode in kovali proteste. Kdo nas je slišal? In koliko izmed nas se je zmenilo za te shode? Tako malo nas je bilo, da nas ni nihče čul. Številke so bile proti nam in še bolj kakor številke je govorila proti nam naša narodna nezavednost.

Kdor je bral Finžgarjevo povest "Pod svobodnim solncem" se bo spominjal vloge, ki jo je igral med svojim narodom Istok takrat, ko so iskali stari Slovani svojega doma po južni Evropi. Narod je bil neuk v umetnosti bojevanja; bogastva in izobrazbe razuzdanega Bizanca in razkošnega Rima ni poznal. Istok je udaril na pot v Bizancij. Bogastvo, sijaj, razkošnost, razuzdanost in tudi veda mu niso zmešale glave. Kar je videl dobrega pri tujih ljudeh, si je zapomnil, — in kar koristnega, se je naučil. Vrnil se je med svoj narod, ga učil in vodil od zmage do zmage. Tako so delali in še delajo danes vsi oni možje in žene, ki se jim ima narod zahvaliti za svoj obstanek. Tako je napravil Slomšek, tako Bleiweiss, tako Dr. Krek, tako Dr. Jeglič in ravno tako vsi oni, katerih imena izgovarja vsak Slovenec s spoštovanjem in katerih spomin ohranjen v človeških srcih dokler bo narod pri življenju. Ničesar niso odvzeli narodu; prinesli so mu vse, kar koli so videli dobrega pri drugih narodih.

Ravno isto, kar je napravil Istok in vsi drugi narodni voditelji za njim, pričakuje naš mali narod od naših mladih. Majhni smo, malo nas je in malo imamo. Izgubiti ne moremo in ne smemo ničesar. Kdor izmed naših mladih bo prinesel narodu tako blagovest, da ga bo povzdignil duševno in telesno, tisti bo največji med nami.

To govori in tako uči, Slovenska Ženska Zveza, potom svojega članstva slovensko ženstvo v Ameriki!

B. T.:

Lincoln in njegova mati

Tisti, ki so ga osebno poznali, pravijo, da Abraham Lincoln ni bil dosti na pogled. V njegovo sliko bi se nihče ne zagledal. Na dolgih nogah je tičalo neokretno koščeno truplo in vrhu tega se je zibala glava, ki je izgledala, kakor da jo je nekdo obtesal s krvačem. Ta skromna zunanost je zakrivala najboljše srce, kar jih je Amerika kedaj poznala.

“Bog blagoslovi mojo mater! Vse, kar sem in kar imam postati, dolgujem svoji angelski materi,” je imel navado ponavljati Lincoln skozi celo svoje življenje.

Nancy Hank je bilo dekliško ime Abrahamove matere, predno je stopila v zakon s Tomažem Lincolnom. Bore malo je znano iz njenega življenja, razen tega, da je bila dobra mati. In to je bilo dovolj, kajti zapisalo se je tako trdno v spomin otroku, da ga je spremljalo in vzpodbujalo pri vseh njegovih podjetjih.

Spoštovanje do zakona božjega mu je vcepila mati v mladih letih. Z vzgledi, ki jih je brala iz sv. pisma, mu je vžgala ljubezen za Boga in bližnjega in v prvi vrsti spoštovanje do zatiranih in trepih.

Kako globoka je materina ljubezen, je Abraham spoznal na svoji materi. Ko se je družina selila iz države Kentucky v državo Illinois, se je mati pred

Ločan:

Zločinski val in zločinska obrt

BANKA oropana. — Sedem ljudi ustreljenih od tihotapcev. — Bomba razdejala stavbo. — Tihotapci pijače zasačeni. — Mož umoril ženo. — Žena zastrupila svojega moža. — Sin usmrtil svojega lastnega očeta. — Tako oznanjajo časopisi svetu dan za dnem dogodke po naših širnih državah. Tako pogosti so ti dogodki, da se peča resno z njimi posebna komisija, ki jo je postavil predsednik Hoover v ta namen. Komisija imenuje ta pojav v ameriškem življenju “zločinski val”.

Med vojsko in po vojski lahko opaziš v vsaki deželi, da se števila zločinov množe znatno, da se gotovi ljudje združujejo v roparske čete in gospodujejo nekaj časa nad eno ali drugo pokrajino. V takih razmerah so zrastle in zasloveli Nande, Veliki in Mali Gropa in drugi rokovernjači po Sloveniji za časa Napoleonovih prevratov. Zeleni kader je gospodoval zadnja leta svetovne vojske po jugoslovanski zemlji. Taki pojavi so trajali le toliko časa, dokler oblast ni imela dovolj moči, da bi udušila

odhodom poslovala od samo enega kraja. Ne daleč od rojstne hiše je stala mala gomila, poraščena s travo. Pod to gomilo je počivalo prvo dete, Nancy Hank Lincoln. Pred odhodom v novi svet je mati peljala sinčka Abrahama in njegovo sestro na grobnjune umrle sestrice. Materina žalost in njene solze ob tej priložnosti so mu ostale vedno v spominu.

Dve leti po tem dogodku je mati izhiralala. Oče je napravil iz desk neokretno trugo, izkopal jamo in položil vanjo Abrahamovo mater. Obredov ni bilo nobenih. Abrahamu se to ni zdelo prav. Zato je toliko časa prigovarjal očetu, da je ta končno dobil nekega pridigarja iz daljnega Kentuckyja, nalašč zato, da opravi pogrebne obrede in govori na grobu pokojne matere.

Deset let je bil star Lincoln, ko je izgubil svojo mater. Pozabil ni nikdar ne nje in ne njenih naukov. Iz globokega spoštovanja do nje se je rodilo v njem spoštovanje do vsake ženske. Videl je namreč v vsaki ženski mater — nekega moža.

Dal Bog, da bi vsi moški imeli isto spoštovanje do ženske! Koliko lepše bi bilo življenje na svetu! Dalo bi se to doseči, ko bi bile vse matere vnete za dom in za vzgojo svojih otrok, kakor je bila Nancy Hank Lincoln.

taka gibanja zločincev. Kakor hitro je pa ljudstvo samo stopilo na noge in priskočilo oblasti na pomoč, je bila strta moč zločincev. Taki pojavi se po pravi imenujejo zločinski val, ker se pojavijo sem ter tja v večji ali manjši obliki, in se ustavijo, oziroma ubijejo, kakor hitro so zadeli ob trdo skalnato cbrežje.

Kar imamo danes na dnevnem redu v Zedinjenih državah, ne moremo več imenovati val zločinstva, pač pa poklic, opravek, ustanovo, ki se je zajedla v kost in kožo naroda tako globoko, da jo državna oblast ne more več nadkriljevati. Zločinci so znani, ravno tako zločini; znano je ravno tako, da se bodo zločini ponavljali in sicer še v večji meri; moči pa ni nikjer, ki bi to zabranila. Vsako večje mesto ima svoje ljudi, ki so znani, da žive in bogate od zločina. Vsi ropi, umori, poboji gredo na njihov račun. Oblast jim ne more ali pa noče priti do živega.

Gotovo je, da so se godili zločini, odkar stoji svet in da bo zločinec na svetu, dokler bo svet ob-

stojal. Zato so bila ustanovljena sodišča, da dele kazni takim nepridipravom in varujejo mirne državljane pred takimi elementi. Ljudstvo je stalo na strani oblasti in odobravalo postopanje sodnije. Popolnoma drugače je pri nas danes. V bogastvu se valjajo ljudje, od katerih rok kaplja kri, javno nastopajo zločinci po velikih mestih in se pogajajo z oblastmi za pogoje, pod katerimi so zadovoljni odložiti svoje zločinsko delo. Zločin je postal v pravem pomenu obrt, kakor prodajalne ali banke; obrt, ki grozi uničiti vse druge obrti, če se ji ne uklonijo, in končno tudi državno oblast. Da je policija zvezana s to obrtjo, da se advokati potegujejo za zločince in jih zagovarjajo, in da sodna oblast nima moči ustaviti zločinske obrti, nam svedočijo vsakdanje novice po časopisih. Na prvih straneh vodilnih časopisov stoje slike teh zločincev, voditeljev zločinskih band, roparskih in tihotapskih baronov, kakor jih časopisje naziva; slika pri sliki, poleg industrijalnih magnatov, finančnih mojstrov in verskih ter političnih mislecev ter voditeljev američanskega naroda. Vse skupaj gre v en koš. Denar je, ki govori, in američanskemu dolarju — bodisi že zamazan ali pa svetel ali pa polit s krvjo — se danes klanja celi svet.

Problem ima na rokah ne le oblast, temveč cel narod, — tako govore resni misleci, — problem, ki ga bo moral pomagati rešiti vsak posameznik, drugače bomo zašli tako daleč, da osebna last in življenje človeka ne bosta vredna piškavega oreha. Skušnja uči, da takih pojavov ne more uničiti drugi, kakor narodna vest, in dokler se narod ne nauči smatrati dobro za dobro, slabo za slabo, ločiti dobro od slabega, grajati in kaznovati slabo in hvaliti in nagraditi dobro, toliko časa se bo zajedala rak-rana zločinstva v zdravo telo naroda.

Kar nas najbolj zanima pri tem pojavu, je dejstvo, da je med zločinci toliko mladih ljudi, ki so izšli iz vrst naseljencev. Italijani so nedvomno gospodarji. Z njimi konkurirajo Židje. Ircevi ne manjka; tu in tam zapazimo med njimi tudi že slovanška imena. Kaj naj vse to pomeni? Ali so morebiti naseljenci zanesli novo moralno, novo naziranje v Ameriko? Vsaj na prvi pogled izgleda tako.

Kadarkoli se je namreč razpasel zločin v kateremkoli delu dežele in državna oblast ni imela moči zadušiti zločinskega gospodstva, takrat je navadno nastopilo ljudstvo samo, vzelo pravico v svoje roke, očistilo cele pokrajine in jih napravilo varne. Vigilantje so iztrebili Kalifornijo, Rangerji so napravili varen divji zapad; tudi prvotni Kukluksarji niso bili brez pomena. Vedno so se našla sredstva in načini, potom katerih je narod sam spregovoril tako jasno, da se je vtisnilo vsakomur v srce, da ima narod svojo vest in da hoče živeti po vesti sam in

da isto zahteva od svojega soseda. Če danes ni toliko žilavosti in moči v narodu, je to znak moralne propada. In to bo najbrž resnica.

Ko so se začele vsipavati v Ameriko armade evropskih naseljencev, se je kazalo na šolo. "The little red school house" je prišla takrat v novo veljavo. Šola bo zednačila vse razlike in napravila iz te pisane družbe nov narod, ki bo čutil, mislil in se vedel po američansko. Amerikanizacija je bila na dnevnem redu. Po dnevi in po noči so bile odprte šole, da si izseljenci hitreje naberejo američanskega duha. Izobrazba se je vlivala v naseljence z žehtarjem in se jim stavilo naravno bogastvo pokrajin in posameznikov za vzgled in v spodbudo. Dolar so povzdignili na oltar in mu prižigali kadilo. Vsa sredstva so uporabljali, da hitreje odstranijo razlike. Iz malih šol so zrastle palače, v katerih se je delila veda izseljenčevi mladini. Mladini se vcepljali ljubezn do Amerike s tem, da so zaničevali in zametavali vse, kar je bilo sveto in drago starišem. Otroci so se naučili zaničevati ne le šeg in navad in jezika svojih starišev, temveč tudi stariše same. Oblasti in šola sta stopili na stran otroka in prisilili stariše, da so se uklonili zahtevam otrok. S tem je padla oblast v družini in z družinsko oblastjo se je zazibal tudi stolec državne oblasti.

Kam plovemo, nihče ne ve. Naša bodočnost je nejasna. Med tem ko eden obljublja stabilnost in rožnato dobo, kaže na drugi strani na stotine rok vnetost za prevrate in še večjo negotovost v bodočnosti, kakor jo imamo danes. Mladina zapušča kmetije trumoma, mesta se polnijo vsak dan bolj z neodgovornimi masami, ki nimajo v slučaju prevratov izgubiti ničesar. Dom in družinsko življenje se zaničuje. Pomanjkanje se širi in ravno tako brezdelnost. Le enega greha se še vsakdo boji: ta greh se imenuje revščina. Bogastvu se klanja vse od kraja: vlada, zakonodajec, varuhi javnega miru, sodišča in večina časopisov. Ječe so prenapolnjene in upori po državnih kaznilnicah na dnevnem redu. Sploh pa kaznilnica več nima istega pomena, kakor poprej. Zločin je business in v vsakem businessu mora človek pričakovati premembe in slabih časov. Kakor računa kmetovalec na slabe letine, na točo in druge nezgode, ravno tako ima zločinec napravljen svoj račun, v katerem je všteta tudi kaznilnica, ne zato, da ga poboljša ali pa celo spravi na pravo pot, temveč le kot izguba časa in denarja pri njegovi cvetoči obrti. Zakon, ki ga je zapisala človeška roka, se ne upošteva. Mi ne verjamemo v prohibicijo; zato lomimo zakon po svoji volji in oni, ki je bil zasačen pri lomljenju take postave, se smatra za junaka, ko je prestal kazen. Res, da ni v takem prelomljenju postave ničesar, kar bi človeka postavilo med izvržke človeške družbe, toda kršenje po-

stave v republiki, bodisi že naravnega zakona ali pa zakona, ki ga je napravil človek na zahtevo svojih volilcev, pomenja vedno zametavanje in zaničevanje avtoritete. In kadar se avtoriteta ne spoštuje, takrat je vedno nevarnost za vsako vlado in v prvi vrsti za ljudovlado.

Z besedami je težko opisati cel položaj in tudi opasnost položaja; par številčk bo povedalo boljše.

Zločinci stanejo Zedinjene države letno nad šestnajst tisoč milijonov dolarjev. Zločincev, oziroma ljudi, ki živijo od zločinske obrti, je po številu okoli en milijon. Po zadnjem ljudskem štetju šteje prebivalstvo Zedinjenih držav sto in dvajset milijonov duš. Vsaka 120. oseba je zločinec, ki ga mora vzdrževati in se ga batiti ostalih 119 ljudi. Ti slednji morajo plačevati pri davkih, da oblasti zločinca drže na varnem, ali pa, da ga opazuje in zasleduje roka pravice.

Vse šole, vse šolske naprave, parki, igrališča, zdravstvena oskrba otrok, stane Zed. države na leto \$5,000,000,000. S tem denarjem oskrbujejo skoro petdeset milijonov otrok po šolah in igrališčih. Narod mora plačevati več kakor trikrat toliko na leto zato, da pazi na en milijon zločincev.

Taka je približno slika ameriške civilizacije v današnjih dneh.

Vsak dan se navajajo novi vzroki za te pojave; koliko je pravih? Eden se sklicuje na korupcijo, drugi skuša naprtiti celo krivdo na hrbet prohibiciji. Niti eno ni res, niti drugo. Vzrok zločinstva sega globokeje; prohibicija in korupcija sta samo posledici pomanjkanja narodne vesti, pomanjkanja morale, in pomanjkanje morale je posledica pomanjkanja vere.

Morala brez Boga je nemožna — neizpeljiva. “Le eden je dober” — pravi Kristus — in ta eden je Oče, ki je v nebesih. In ta Oče, ki je v nebesih, je neskončno pravičen, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Strah božji je začetek modrosti in podlaga morale in podlaga narodne vesti. Vprašajte vaše otroke, ki hodijo v javne ljudske šole, kako se njim

vceplja v srce morala. Premladi so, da bi vam odgovorili na tako vprašanje. Mnogo izmed naših mladih žena in mater se bo še spominjalo, kako so vam v šoli zabijali v glavo, kaj je dobro in kaj je slabo in zakaj je slabo. Dobro je bilo ono, kar je imenoval učitelj dobro, in slabo ravno iz istega vzroka. Plačilo za dobro je bilo vedno eno in isto: bogastvo, dolarji; kazen za slabo pa revščina, pomanjkanje dolarjev. O mirni vesti, ki je po skušnji celega človeštva največje bogastvo, ni bilo nikdar govora. Ravno tako se ni omenjalo plačilo na drugem svetu, ki je večno, ali pa posmrtna kazen, ki je tudi večna. Kakor hitro izključiš iz računov Boga, ki vse vidi in vse ve, si spodkopal podlago vsaki morali. In to je ravno sad, ki ga žanjejo danes države za svojo brezbožno izobrazbo. Zločinska obrt je posledica napačnega naziranja, ki se je vsadilo v mlada srca v šolskih letih. Bogastvo, dolar se jim je stavil kot cilj človeškega pota. Če se ne da doseči bogastva potom poštenja in trdega dela, si ga bom pridobil na kakoršenkoli drug način.

Da je človek pošten, še ni dovolj, da ve, kaj je prav in kaj ni; kaj je dobro in kaj je slabo, — temveč je treba tudi volje. Volja je pa posledica dobre vzgoje. Naj si bo človek še tako izobražen, s tem še ni rečeno, da je pošten. Ravno izobrazba mu lahko pomaga k večjim in toliko bolj drznim zločinom. Vsakdanji zločini, ki nam jih slika časopisje, nam povedo jasno, da tiči za zločinsko obrtjo moč, izobrazba in izredna pretkanost. Šola je vršila svojo dolžnost kar se tiče izobrazbe in spretnosti; vzgoja pa, ki je poglobljena pri tvorjenju dobrega in poštenega državljanstva, je bila zanemarjena in popolnoma prepuščena domu. Če je še dom zanemaril svojo dolžnost pri vzgoji otrok, je posledica neizogibna: izšolan narod brez volje, brez vesti.

Le kadar bosta stopila skupaj šola in dom in gledala na to, da se bo mladina vzgojevala ne le po načelih etike, temveč tudi po krščanski morali, le takrat moremo pričakovati, da se bo vzbudila narodna vest, ki bo zahtevala in pomagala zadušiti zločinsko obrt.

L. S.:

ROMANCA.

*Jožici mali
na ustnah koraldi rde,
izza koraldiv
beli sladkorčki bleste. —*

*Rdeče koralde
ciganček bi bil že pobral,
da se sladkorčkov —
biserčkov belih ni bal . . .*

Joževa:

Nega las

ZADNJIH številkah Zarje sem razpravljala o obleki, danes pa hočem napisati nekaj o negi las.

Vsake ženske kras so lepi lasje. Koliko pesnikov jih opeva, koliko zaljubljenecv zлага stihe o lepoti las ljubljenske! Lasje pa ne bodo ostali lepi sami od sebe, če za to ne skrbimo same. V neki zdravniški knjigi sem našla naslednje navodilo za negovanje las, katero tukaj prinašam.

Najprvo, kako naj si umivamo glavo in lase?

Vzemite košček toaletnega mila, zrežite ga na majhne kosce ter ga v pajntu vode skuhajte, da se raztopi. Iz tega potem napravite milnico in sicer dovolj, da si trikrat ž njo umijete lase.

Vsakokrat, ko si lase polijete z milnico in jih dobro operete, jih splahnite s čisto in toplo vodo, ki pa naj ne bo prevroča. Kakor sem že omenila, to ponovite trikrat, da so lasje dodobra oprani. Nazadnje jih splahnite še z vodo, ki ste ji pridedale sok ene limone. Tako oprani lasje bodo svetli in lepi. Če le mogoče, jih posušite na solncu.

Vsak večer si lase razpustite, jih lepo počesajte ter s prsti masirajte kožo za nekaj minut. Tako masiranje (vribanje) dobro vpliva na kožo, kar pospeši rast las in ublaži živce. Tudi je dobro, da si na predvečer, ko si boste umile glavo, v lase vribate nekaj pogretega olivnega olja. Lasje zato ne bodo prav nič bolj mastni, ampak bodo postali

mehki in lepi. To storite pa samo takrat, kadar si nameravate glavo umiti.

Aranžiranje las.

To delo je prava umetnost. Resnica je, da lahko cel obraz spremeni samo ena poteza z glavnikom. Treba je študirati obraz in primerjati, kako prirejena frizura najboljše deluje. Če je čelo gladko ter izraz obraza mil in miren, potem si počesi lase nazaj, v nasprotnem slučaju pa na čelo. Podolga-sto lice naj ima počesane lase čez čelo. Pri okroglem licu potegni lase nazaj ter jih ob vsaki strani lica privij naprej. Tak način da zelo okroglemu obrazu bolj podolgasto podobo. V sredi razdeljene lase lahko nosi samo velika oseba, ki je poleg tega še mlada in ima svež obraz. Drugače ta razdelba napravi žensko starejšo, in če je majhna, še manjšo. Pri drobnem obrazu se naj lasje zavijejo bolj na vrat in na straneh se naj razčešejo bolj na široko in proč od glave. Če je vrat dolg, se lasje zvijejo kolikor mogoče nizko na vrat, — če je vrat kratek, pa bolj visoko. Vse to seveda velja za dolge lase. Za pristrizene pa velja: okrogel obraz, kratko pristrizeni lasje; podolgast obrast, daljši lasje.

Priporočljiva je tudi sprememba frizure. Kakor ne želite biti vedno v isti obleki oblečene, tako tudi ni prav, da nosite lase na isti način celo življenje. Vsaj enkrat na leto, če ne večkrat, si predrugačite frizuro. Počutile se boste povsem drugačne.

(Dalje prih.)

Temelji materinega vzgojnega dela

(Ponatis iz knjige "Mati vzgojiteljica". Založila uprava dekliškega lista "Vigred", Ljubljana.

Tretja, predelana izdaja.)

14. Mati vcepljaj otroku ljubezen do Boga!

Poleg zemskega namena je treba doseči še drugi, višji smoter. Otrok mora zrasti v dobrega kristjana in si zagotoviti nebesa.

Kakor hitro se otrok nekoliko razvije, da vsaj malo razume, naj ga mati uči kratkih molitvic, pripoveduje mu o Njem, ki vse vidi in vse ve, o Vsemogočnem, ki je ustvaril ves ta krasni svet, o neskončno Dobrotljivem, ki zasluži vso našo ljubezen. Navaja naj ga k vsakdanjim molitvam in ga vzame tudi v cerkev; tu mu pokaže božjo hišo. K službi božji pa naj malega ne jemlje, dokler ni miren in ne zna molčati. Krščanska mati, ki se svojih dolžnosti zaveda, zbuja v otroku čut spoštovanja, ljubezni in hvaležnosti do Boga.

Da otrok po svojih skromnih močeh pojmuje lepoto in vzvišenost božjo, je tvoja zasluga, krščanska mati! Ne zbučaj v otroku strahu pred božjo pravičnostjo, ki je še ne more umeti! Vlij v otroško srce ljubezen do Boga in zbudi v njem občudovanje Najvišjega! S tem dvigaš njegovo dušo k Stvarniku. Iz vsega svojega vedenja in izraza na tvojem obličju, kadar moliš, iz tvojega glasu, kadar pripoveduješ o Bogu, naj otrok spozna, da govoriš o Najvišjem. Ta zavest budi v nem slutnjo o vzvišenem bitju božjem. Ta vtis prodre v njegovo do-zvetno dušo in ob skrbnem negovanju verskega ču-ta mu bo služil kot trdna opora v bojih in viharjih življenja.

15. Vzajemnost staršev — nujno potrebna.

Vzajemnost staršev je pri vzgoji nujno potrebna. Naziranja staršev so pogosto zelo različna. Če ravnata z otroki vsak po svojih načelih in po svoji volji, izpodkopavata svoj ugled in na razvoj otrokove volje slabo vplivata. Veliko je vredna enotna vzgoja, ki jo vodi razumna, preudarna in odločna mati, katero podpira in dopolnjuje oče, kolikor mu dopušča čas. Razmerje očeta do matere in njegovo sodelovanje pri vzgoji je izrednega pomena. “Prvo seme poučenja staršev najgloblje pade, najdalje ostane in najlepši sad obrodi,” pravi Slomšek. Ako vidijo otroci, da delujeta oče in mati sporazumno, da ne najdejo pri materi nikdar zaslombe proti volji očetovi in nikoli pri očetu proti materini volji, temveč tudi tu samo skrb, da se materina naročila izvrše, je to dobra podlaga za ugled in pokorščino. Nikar neumestno in nespametno ne sprašuj: “Koga imaš rajši, očeta ali mater?” Ne misli, da je otrok igrača! Pa tudi ne dovoli, da bi jim cče ali kdorkoli zastavljal taka nepotrebna vprašanja! Vendar očeta nikoli ne grajaj vpričo otrok, temveč le na samem. Očetje, ki se v prostem času z otroki igrajo, jim večkrat vse povprek dovoljujejo in jih na ta način razvajajo. Pri tem trpi ugled materin, ki ima večji trud pri vzgoji, a potem malo ali celo nič uspeha. Nasprotno naj tudi mati ne opisuje očeta kot bav-bava, ki bo ob svojem povratku vsako nespodobnost strogo kaznoval. Saj s tem pokažeš, da jih sama ne moreš kaznovati, ali pa jim pripraviš dvojno kazen: svojo in očetovo, ali pa sploh nobene, če sama takoj ne kaznuješ, potem pa očetu pozabiš povedati. Ali ni to tebe same nevedno, očetu neprijetno in za otroke brez vsake koristi?

III. TELESNA VZGOJA.

1. Potreba telesne vzgoje.

Telo in duša sta med seboj v najtesnejši zvezi. Telo ni samo čudovito ustvarjeno bivališče duše, temveč tudi njeno orodje, sredstvo, po katerem stopa v stik z zunanjim svetom. S pomočjo telesa sprejema duša vase vtise zunanjega sveta, s pomočjo telesa se pa tudi sama v zunanjem svetu udejstvuje.

O tem uči več dušeslovje, kakor smo razložili v I. poglavju.

Vsakdo ve, kako slabotno telesce ima dete, ko pride na svet. Vsakomur je tudi znano, kako zelo vplivata duša in telo drugo na drugega. Iz tega sledi, da je treba poleg duše vzgajati tudi telo. Saj vemo, da redkokdaj biva zdrava, vzgojena duša v bolnem, nevzgojenem telesu. Ako zanemarjamo telesno vzgojo, trpi pri tem tudi duševni razvoj. Zato je nujna zahteva dobre vzgoje, da oblikuje in neguje obenem dušo in telo. “Zdravje duše in telesa sta si najbližja soseda, kajti pod eno streho prebivata,” tako pravilno pravi naš Slomšek,

Telesna vzgoja pa mora biti **npravna**. Tudi telo ima namreč višji, nadzemeljski smoter. Ni določeno samo za življenje na zemlji, temveč božja volja je, da nekoč zopet vstane ter se združi z dušo, da bo ž njo živelo večno življenje v nebesih. Za vzgojo telesa mora torej vestna vzgojiteljica skrbeti ne samo zaradi telesne blaginje, temveč tudi iz ozira na npravnost.

Žal, da se telesna vzgoja često zelo zanemarja. Mati vzgojiteljica mora poznati pogoje telesnega zdravja pri otrocih in vedeti, kako lahke telesni razvoj pospešuje. Ne sme ostati pri zastarelih nazorih in navadah, temveč naj si pridobiva novih, modernih izkušenj, ki so važne za pravilno ravnanje z mladim telescem.

Skrbna mati mora gledati na to, da svojemu otroku ohrani **telesno zdravje**, pa tudi, da mu nežno **telo utrdi** zoper vsakovrstne mehkužnosti življenja.

2. Skrb za otrokovo telesno zdravje.

Glavni pogoji za zdrav telesni razvoj so: zrak, hrana, obleka, gibanje, počitek, izobrazba čutil.

a) **Zrak**. — Izprijen zrak je škodljiv tudi odraslemu človeku, kaj šele otroku! Izpridi se pa zrak prav hitro v prostoru, ki je tesen, ali če biva v njem večje število ljudi.

V nekaterih hišah zlasti pozimi vse premalo zračijo. Včasih po cele mesece ne odpro ne enega okna. Kako naj bodo otroci v takem zadehlem in pokvarjenem zraku zdravi? Ali ni naravnost neverjetno, da marsikateri oče z mirnim srcem kadi pipo za pipo v nikdar zračeni sobi, čeprav mu leži dete bolno v zibeli?

Škodljiv je zrak tudi, če je napolnjen s **prahom**. V sobe se zanaša prah posebno z obuvalom. Zato naj mati zgodaj navaja otroke, da si pred vstopom v stanovanje čevlje skrbno osnažijo. Sobe se morajo seveda pogosto pometati in oprava brisati.

Ne pozabi, mati vzgojiteljica, da mora skozi okna dohajati v sobo ne samo svetloba, temveč tudi svež zrak! Seveda je pa še bolje, če skrbiš, da otroci žive mnogo zunaj na zraku pod milim nebom.

b) **Hrana**. — Prva otrokova hrana je in mora biti **materino mleko**. Vsak nadomestek te naravne hrane je več ali manj škodljiv. Da, ravno velika umrljivost otrok v prvem letu starosti živo opominja vsako mater na njeno veliko dolžnost, da mora otroka hraniti sama. Dognano je, da ta naravna hrana varuje dojenčka raznih boleznih in daje njegovemu telesu veliko odporno silo. Le zdravnikova prepoved odveže mater te njene dolžnosti. Hranitev od tuje dojilje pa ni brez nevarnosti in ima često za telo in dušo otrokovo kvarne posledice. Če ni takadojilja popolnoma zdrava, ji svojega deteta pod nobenim pogojem ne zaupaj!

(Dalje prih.)

Kampanja za novo članstvo

Z zapisnika seje gl. odbora je razvidno, da je isti odobril kampanjo za pridobivanje novih članic. V ta namen je razpisanih več nagrad. Za pridobitev deset novih članic, — zvezin znak; za 25 novih, — zlat zvezin znak v obliki broške; dalje še tri nagrade v znesku \$10.00, \$5.00 in \$2.50. Poleg tega bo odlikovana še tista podružnica, pri kateri bodo imele največ novih članic. To odlikovanje bo v obliki zlate spominske knjige, v katero se bodo lastnoročno zapisale vse članice iste podružnice. Ker bo ta knjiga ohranjena v časti pri Zvezi, je torej za vsako članico poseben privilegij in posebna čast, ako se bo njeno ime bliščalo v tej spominski knjigi. Prav radovedna sem, katera podružnica jo bo dobila.

Časa imate torej pet mesecev; kampanja se zaključuje 30. junija. Nagrade bo odobril in razdelil gl. odbor, ko se snide na letni seji meseca julija.

Sedaj pa na noge, sestre! Mi vemo, da so časi slabi, vse pa kaže, da se na spomlad kaj izboljša. Mesečnina in pristopnina za našo organizacijo pa tudi ni tako velika, da je ne bi naše ženske zmogle. Za 25c mesečnega asesmenta prejmete ob smrti svoto \$50.00 ali \$100.00, kakor dolgo ste pač bile članice Zveze. Dalje prejimate list Zarjo, ki je sam na sebi vreden tisti kvoder na mesec. Koliko kvodrov vržemo stran nepotrebno, tudi v slabih časih, ali naj štedimo tukaj, ko gre za dobro berilo in nam samim v korist? Včasih kupimo knjige ali kaj drugega, kar nam prav nič ne koristi, naš lasten list pa prinaša edino to, kar ženskam koristi. V njem čitamo več dobrih navodil za hišo in dom, ter navodila, ki koristijo nam samim, kakor c olike, obleki i. t. d. Če nam katero teh navodil samo enkrat koristijo, nam je že povrnilo tisti denar, ki ga izdamo kot mesečnino za Zvezo. Zakaj bi torej ravno tukaj varčevale, kjer nam je tako varčevanje v škodo. Poleg koristi imamo pa še zavest, da spadamo k edini slovenski ženski organizaciji v Ameriki. Vsaka zavedna Slovenka bi si morala to v čast šteti, in ta vzrok naj bi bil prvi, ki bi jo vodil k pristopu.

Slišala sem že opazke: Oh, saj smo v Ameriki! Slovenska organizacija nam ne bo nič koristila! Ravno narobe! Dokler ste doma ali greste v prodajalno, vam mogoče ne koristi. To opravilo pa ni dovolj za inteligentno slovensko ženo. Naša žena si želi priti v družbo v javnost; pokazati želi svoje zmožnosti, pomagati svojemu narodu. Če želimo toraj v javnost, pod kakim imenom bomo pa šle? Da smo Amerikanke? Gotovo ne, ker ne znamo čisto angleške govorice, in že naše družinsko ime pove drugače. Nastopile bomo edino kot — **Slovenke**.

In lahko in s korajžo to storimo, brez strahu. Slovenke nismo prav nič od zadaj za našimi sestrami, ki živijo v Združenih državah. Ravno narobe. Velikokrat imamo prednost pred njimi. Kje pa še najdete bolj marljive, bolj skrbne, bolj iznajdljive ženske, kakor smo Slovenke? Katera Amerikanca, Angležinja, Nemka zna boljše pecivo napraviti, kakor ga znamo me? Kdo nas prekosi v raznih ročnih delih? Iz skušnje govorim, ker imam veliko opraviti med ženskami drugih narodov. Pri nas smo imele pred par leti razstavo ročnih del. Bolj sramežljivo so naše ženske prinašale svoje umotvore na razstavo. Mislile so si, ker je domače, da ni tako dobro. Da ste slišali vzklike občudovanja naših ameriških žensk! Kregale so se, zakaj nismo teh del prej pokazale, ker še niso videle tako lepega vezenja, kvačkanja, šivanja, predenja in klekkanja. Vse se jim je zdelo od sile imenitno. Kako je našim ženskam prijala ta pohvala, in to po pravici! Na razstavi smo imele pecivo, da so Amerikanke debelo gledale, kaj je vendar to, ki je tako okusno, pa nobena ni vedela, kako se imenuje. Skromnost je sicer hvalevredna čednost, vendar ni povsod na mestu. Kadar gre za narodnost, takrat je treba govoriti na dolgo in široko, in razlagati, kaj naš narod zna in ve. Vse to pa lahko storimo, če govorimo v imenu organizacije, h kateri spadajo naše ženske. Včasih sem poklicana med Amerikanke, da jim kaj povem od Slovencev ali Jugoslovanov sploh. Nikdar ne pozabim povedati, kaj je storila S.Ž.Z. za naše ženske, koliko smo že dosegle potom nje, in koliko še bomo. Nikdar ne srečam kakega prominentnega Amerikanca ali Amerikanke, da je ne bi seznanila z našo organizacijo. Zato bodite ponosne na našo Zvezo, ki je ravno tako v časti pri Amerikancih, kakor pri nas, mogoče drugod še bolj.

Čez dve leti se vrši svetovna razstava v mestu Chicago. V tem mestu imajo svoj jugoslovanski odbor, ki bo v ta namen deloval. Na vsak način mora biti na tej razstavi zastopana tudi naša Zveza. Tako se je izrekla tudi delegacija zadnje konvencije. Do takrat bo treba dobiti več ročnih del, ki bi bila razstavljena, do takrat moramo tudi pomnožiti število članic, da se lahko postavimo pred javnostjo. Zato vse na delo! Naj ne velja noben vzrok, ki bi nas oviral! Kot Slovenke, nam naša narodna zavest veli delovati za slovensko žensko organizacijo, kot članic pa je vaša dolžnost širiti organizacijo.

Toraj vse na delo — kar lajze inu gre, — kakor pravi pregovor!

Sesterske pozdrave!

Marie Priland.

Uradna poročila

DUHOVNI NADZORNIK.

Post trka na vrata. Predno bo marčeva številka Zarje v vaših rokah, se bo čulo od oltarjev vsake katoliške cerkve po celem svetu: Vsaj enkrat na leto, to je ob velikonočnem času, vredno prejmi Presveto Rešnje Telo!

Velikonočni čas ali velikonočna doba v Zedinjenih državah trajajo od prve nedelje v postu do nedelje Presv. Trojice. Začne se v letošnjem letu z 22. dnem meseca februarja in se konča dne 31. maja 1931.

Pomen, namen in učinek svetega obhajila za posameznika in za človeško družbo še nihče ni razložil boljše in v krajših besedah, kakor ustanovnik Presvetelega Rešnjega Telesa, Jezus Kristus sam. Po poročilu sv. Janeza Evangelista se glasi njegova razlaga dobesedno takole: "To je kruh, ki prihaja iz nebes, da kdor od njega je, ne umrje. Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. — Resnično, resnično, povem vam: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil naslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem."

Besede so tako jasne, da ne potrebujejo nobene razlage. Vsakdo, naj si bo še tako preprost, jih lahko razume.

Cerkev, ki jo je Kristus ustanovil, ne naklada na nas ničesar drugega kakor dolžnosti, katere

je Kristus sam določil za one, ki se hočejo prištevati med Kristjane. Ona edinole določa leto za letom čas, kdaj mora vsakdo "vredno prejeti zakrament Presvetelega Rešnjega Telesa." "In kdor cerkve ne posluša," — pravi Kristus — "naj ti bo kot cestinar in očitni grešnik."

Slovenska Ženska Zveza je katoliška organizacija. Vsaka članica je stopila v Zvezo z odprtimi očmi, dobro vedoč, kaj se zahteva od nje.

Do danes ni bilo nobenih priporočil v tem oziru in trdno sem prepričan, da jih tudi zanj ne bo. Naj se ne štejejo moje besede kot opomin, pač pa le kot priložnost, da izrazim par nasvetov posameznim podružnicam!

Vaš župnik, ki je ob enem tudi duhovni vodja vaše podružnice, je skrajno zaposlen v tem času. Da mu olajšate njegovo delo, določite na prvi seji podružnice, v sporazumu z vašim župnikom dan, ko boste vse članice skupno pristopile k sv. obhajilu.

Oči naroda so obrnjene na vas in od vas se pričakuje, da povzdignete narod z vašim dobrim vzgledom!

Za ugled vaše podružnice se gre in za dobro ime S.Ž.Z. in prepričan sem, da bo vsaka članica napravila svojo dolžnost brez obotavljanja.

Da ste mi zdrave!

Rev. Anton Schiffrer.

—o—

GL. TAJNICA IN UREDNICA.

Po pravilih Slovenske Ženske Zveze naj bi urednica za vsako številko Zarje napisala en vzpodbujevalen članek. Do sedaj smo imeli, hvala Bogu, na razpolago zadosti lepih člankov od prvovrstnih sotrudnikov in sotrudnic, zato bom za ta mesec raje govorila bolj obširno o tvarini, ki ne

spada v uvodni članek, pač pa nam je v sedanjih okoliščinah najbolj potrebna razjasnitve. Ta predmet so

mesečna poročila od posameznih podružnic.

Zveza je dala tiskati listine, ki se naj vsak mesec izpolnijo od tajnice vsake podružnice in pošljejo skupaj z denarjem na glavni urad. Prvotno so ta mesečna poročila obsegala samo majhen listič, v zadnjem času pa obsegajo celo polo, to je štiri strani pismenske velikosti. Na prvi strani je tiskano navodilo tajnicam. Podobno navodilo je tiskano tudi na tretji strani platnic v vsaki Zarji. Kljub tem navodilom in kljub Zvezinim pravilom, objavljenim v zadnji septemberski številki Zarje, sem dobila v glavni urad za januar poročila od približno dvajset podružnic, ki niso izpolnjena tako, da bi mi dala jasno sliko o stanju dotične podružnice za dotični mesec. Od par podružnic pa so prišla poročila pisana kar po domače na navaden prazen bel papir, pa so mi podala vse informacije, ki jih potrebujem. — Kaj naj toraj obsegajo mesečna poročila?

Število članstva zadnji mesec.

Mnogo podružnic ni vedelo, koliko članic so imele prejšnji mesec. Predno odpošljete poročilo na glavni urad, si prepisite vse podatke v svojo knjigo (ne morda na kakšen listič, ki se prej ali slej izgubi). Poročila za januar sem primerjala s poročili za zadnji december. Za december je bila poslana članarina za toliko in toliko članic, za januar pa za toliko in toliko več ali manj, brez obvestila, katera članica je izbrisana, ali katera suspendirana je nazaj pristopila.

Število članic za prejšnji mesec se mora vzeti za podlago poročila za sedanji mesec. Ko je to pribito, je pa treba natančno poročati vse spremembe v članstvu od zadnjega poročila naprej.

Suspendirane članice. — Članica je lahko suspendirana za en mesec ali za dva meseca. Če ni plačala asesmenta za januar, naj se na januarskem poročilu zapiše, da je na pr. Anna Pogorelec, 537 — 59th Street, suspendirana. Če pride na marčevo sejo in poravnna takrat za januar in februar razen tekočega asesmenta za marec, naj se v poročilu za marec napiše: Anna Pogorelec, 537 — 59th Street, suspendirana za januar in februar, v marcu sprejeta nazaj. Marca meseca znašatoraj njen prispevek 75 centov. Če bi bila suspendirana samo januarja, pa je prišla na februarško sejo in poravnala tudi za januar, naj se v februarškem poročilu napiše: Anna Pogorelec, 537 — 59th Street, suspendirana v januarju, v februarju sprejeta nazaj. Za njo mora tajnica poslati v februarškem poročilu 50c.— Naj omenim še nekatere razvade, ki se dogajajo pri malone vseh domačih društvih. Članic ni na sejo, niti nobenega glasu od njih. Društvo ima nekaj denarja v svoji blagajni. Tajnica in blagajničarka zalagata, dokler je kaj denarja na razpolago. Naenkrat pa pride polom. Članic še zmiraj ni na sejo, tajnica jih pa tudi ne more več zalagati. Katero naj suspendira? Katero naj črta? Zmešnjava rodi zmešnjava, končno naj pa v glavnem uradu napravijo čudež. Upam, da do podobnih stvari pri podružnicah SZZ. nikoli ne bo prišlo, zato na možne posledice opozarjam že zdaj, ko sem opazila začetne pomanjkljivosti. Ker ne morem biti odgovorna za tisto, kar je bilo narejenega pred januarjem 1931, **bom vzela januarska mesečna poročila od posameznih podruž-**

nic za podlago, na kateri bom zidala vse svoje tajniško delo v bodočnosti. Ker vem, da bodo vse društvene tajnice vsestransko z menoj delovale kakor hitro so jasno poučene, kaj je njihova naloga, se upam brez strahu trditi, da bomo imele pri naši Zvezi za naprej v resnici vzoren red. Kakor sem v začetku omenila, je večina tajnic že za januar poslala popolnoma zadovoljiva poročila.

Po naročilu naše glavne predsednice opozarjam društvene tajnice, naj ne suspendirajo članic kar tja v en dan. Suspendirana članica ni deležna nikake posmrtnine. Tega se moramo držati, drugače nam pravil sploh treba ni. Če bi se kje slučajno pripetila nesreča, med tem ko bi bila dotična članica suspendirana, zaradi majhne zanikarnosti, ali zaradi enega samega kvodra izgubi pravico do petdeset ali sto dolarjev. Suspendirana članica naj bi tudi ne dobivala Zarje. (Večkrat se pripeti, da jo vseeno dobi). Stroški v tiskarni in delo pri brisanju in zopetnem vpisovanju naslovov znašajo že sami na sebi do malega toliko, kakor znaša asesment dotične članice za en mesec. Poglejte, kakšna potrata, če se zgodi brez potrebe! — Zato prosim, da društvene tajnice podvzamejo vse korake in poskusijo vsa sredstva, predno suspendirajo kakšno članico.

Črtane ali izbrisane članice. — Recimo, da je bila članica suspendirana za januar in februar. Ko piše tajnica mesečno poročilo za marec, dotična članica še zmeraj ni plačala asesmenta, ne za marec, ne za prejšnja dva meseca. V marčevem poročilu bo morala toraj tajnica napisati: Anna Pogorelec, 537 — 59th Street, suspendirana za jan. in februar. V marcu **izbrisana.** — Na to poročilo bomo njeno prošnjo za spremembo uničili.

Odstople članice. — Plačujejo redno asesment vsak mesec. En

mesec, ko zopet plačajo svoj prispevek, pa povedo: "To je moje zadnje plačilo. Ko ta mesec poteče, me izbršite! Tukaj je moja izkaznica, ki Vam jo vračam!" — To je vsekakor najbolj prava pot za članico, ki ji ni na tem, da bi ostala pri Zvezi. Na ta način vsaj ne povzroča lokalni in glavni tajnici nobenega nepotrebne delo in Zvezi nepotrebni stroškov. Do sedaj ste imele navado, da ste to poročale že dotični mesec in poslale obenem tudi članarino za tako odstoplo članico. Ne razumem, zakaj je moralo biti tako urejeno, ker je dotični mesec ravno taka članica, kakor vse druge. In če dotični mesec umrje, prejme podporo od Zveze, čeprav je rekla, da odstopi. Če je plačala za februar in se obenem odpovedala za naprej, naj tajnica poroča šele v poročilu za marec: Frances Podlogar, 1234 S. Douglas Ave., odstopila. V marcu se odšteje od števila članstva, ter tudi ni treba zanjo poslati asesmenta. — To je majhna sprememba, ki je pa utemeljena in je tudi v skladu z našimi pravili.

Prestople članice. — Ko članica plača članarino za dotični mesec, pove da želi prestopiti k drugi podružnici. Tajnica ji izda prestopni list, ki je bil do sedaj brezplačen, kakor hitro pa dobe podružnice iz glavnega urada novo tiskane prestopne liste, bo stal članico 25 centov. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji glavnega odbora. Dotični mesec tajnica o tem ničesar ne omeni v svojem poročilu, ker spada za dotični mesec članica še vedno k stari podružnici in je tudi plačala tam asesment. Prihodnji mesec pa moram imeti v poročilu dveh podružnic poročano o tem slučaju. Prejšnja podružnica bo poročala nekako tako: Mary Koren, 987 W. 27. Place, prestopila k podružnici št. 51. V tem poročilu se odšteje od števila članic in se

ne pošlje asesment zanjo. (Pač pa bo treba pozneje, ko boste posebej obveščene o tem, poslati 25 centov za prestopni list). — Nova podružnica pa poroča sledeče: Mary Koren, 567 Marshall Square, pristopila k nam ta mesec od podr. št. 49. Njen prejšnji naslov je bil 987 W. 27. Place, New York. Nova podružnica jo isti mesec prišteje številu svojega članstva in pošlje zanjo asesment, kakor tudi potrjen prestopni list.

Priporočam, da članice ne prestopajo od ene do druge podružnice brez potrebe, ampak le tedaj, kadar imajo pravi vzrok za to.

Umrle članice. — Tukaj je treba vsem jasnosti, ker se nova pravila razlikujejo od prejšnjih. Da bom mogla pri nakazovanju čekov za umrlimi članicami postopati pravično, sem prosila naravnost glavno predsednico, naj mi vse pojasni. Odgovorila mi je takole:

“Vse članice, ki so pristopile k Zvezi v letu 1927, se brez ozira na njihovo takratno starost smatrajo kot polnomočne članice; če bi katera tistih sedaj umrla, se naj izplača za njo \$100.00. (Tako je bilo določeno na ustanovni seji SZZ. 19. dec. 1926).

Članice, ki so pristopile v letih 1928, 1929 in 1930 do 1. julija, pa so bile ob času sprejema stare več kakor 55 let, se smatrajo kot družabne članice; v slučaju smrti plača Zveza zanje \$10.00. (Tako je bilo sklenjeno na prvi konvenciji leta 1927).

Po 1. juliju 1930, kakor je zadnja konvencija odločila, se članice, ki so stare več kakor 55 let, sploh ne sprejemajo.

Vse drugo kar se tiče posmrtnih izplačil je razvidno iz novih pravil.”

Toraj na kratko: Suspendirane, izbrisane, odstople in umrle članice se odštejejo od števila članstva sproti. Za vse te se do-

tični mesec ne pošlje asesment. Navedena pa morajo biti njihova imena in naslovi, enako tudi ostali podatki, kakor sem prej pojasnila.

Nove članice. — Te so dvojne vrste: take, ki prvič pristopajo k Zvezi in take, ki so bile dva meseca suspendane in tudi tretji mesec niso poravnale dolga ter so bile izbrisane, pozneje pa zopet želijo biti pri Zvezi. Z obojimi se postopa popolnoma enako. Sprejete ne morejo biti ako še niso dosegle petnajst let, ali ako so že prekoračile pet in petdeseto leto. Od dneva seje, na kateri so bile predložene in odobrene in na kateri so plačale pristopnino in članarino, se šteje njihova društvena starost. Tako so tudi datirane izkaznice. Vse take članice se naj v poročilu za dotični mesec napišejo kot nove članice, s popolnimi imeni in naslovi. **Priložene morajo biti tudi njihove pravilno izpolnjene prošnje za sprejem.** Prištejejo se številu članstva za dotični mesec. Za vsako novo mora poslati tajnica dotični mesec en dolar, to je pet in dvajset centov kot asesment, 75 centov kot pristopnino. Po novih pravilih dobe ne samo prvo plačilno knjižico s pravili brezplačno, temveč dobe brezplačno tudi izkaznico, ko jo glavna tajnica izpiše na podlagi prošnje za sprejem. Za izkaznice za vse one nove članice, ki so pristopile po 1. juliju 1930, ni treba pošiljati na glavni urad nobenega denarja, pač pa za vse zaostale izkaznice, ki bi morale biti izdane že prej.

Naj ponovim vse na kratko. Vsako mesečno poročilo naj bo tako sestavljeno, da natančno poroča vse spremembe pri članstvu podružnice za dotični mesec in poda jasen odgovor za kaj je bil poslan denar in zakaj ni bil poslan. Sloni naj vedno strogo na poročilu za prejšnji mesec in naj bo popolno samo zase, tako da

meni ne bo treba tukaj vsak mesec pregledovati vseh prejšnjih poročil dotične podružnice, temveč samo ono za dotični mesec, ki mora biti v vseh ozirih popolnoma zanesljivo. Ne pozabite imen in naslovov! — Če povsod nekoliko pazimo, ne bo nobenih težav..

Upam, da bodo vse krajevne tajnice, kakor tudi vse članice sploh, vesele tega pojasnila, ki ima namen, da spravi poslovanje v pravi tir, da prepereči med podružnicami in glavnim uradom razna nesporazumljenja, ki bi polagoma lahko nastala, ter nam vsem skupaj prihrani veliko nepotrebnega dela.

Ta številka Zarje je izšla zgodaj. Od zdaj naprej bo naše Glasilo vedno izhajalo tako zgodaj. Mnogo podružnic ni moglo poslati svojih dopisov ob času, da bi mogli biti priobčeni že tej številki; priobčeni bodo v prihodnji, v nekaterih posebnih slučajih pa bodo objavljeni v Am. Sl.

Iz pisem vidim, da marsikatera tajnica veliko lažje poroča v angleščini kakor v slovenščini. V takih slučajih napišite svoje dopise v angleščini, in pripomnite, naj se v uredništvu prevedejo na slovensko.

Č. g. duhovni nadzornik želi, da bi posamezne podružnice poročale v Zarjo nedeljo, oziroma dan, ki so si ga določile za skupno velikonočno sv. obhajilo. Vem, da našega delavnega in skrbnega duhovnega nadzornika z nobeno drugo stvarjo ne moremo bolj razveseliti, kakor da ustrezemo tej njegovi želji. Storimo to!

Josephine Račič.

P. S. — Naša nova pravila so sedaj dotiskana. Tajnice, ki so se priglasile, jih dobijo te dni. V kratkem bo vse tako urejeno kakor bi morale biti.

FINANČNO POROČILO S.Ž.Z. ZA MESEC JANUAR 1931.

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Knjige	Iskaz.	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	\$ 15.75	\$ .75	\$ —	\$ —	\$ —	\$ 10.50	\$ 27.00	105
2.	Chicago, Ill.	7.35	—	—	—	—	4.90	12.25	49
3.	Pueblo, Colo.	19.05	1.50	5.50	—	—	12.70	38.75	127
4.	Oregon City, Ore.	4.50	—	2.00	4.00	—	3.00	13.50	30
5.	Indianapolis, Ind.	6.15	—	—	—	—	4.10	10.25	41
6.	Barberton, Ohio	9.75	—	—	—	—	6.50	16.25	65
7.	Forest City, Pa.	7.35	—	—	—	—	4.90	12.25	49
8.	Steelton, Pa.	6.00	—	—	—	—	4.00	10.00	40
9.	Detroit, Mich.	8.25	—	—	—	—	5.50	13.75	55
10.	Cleveland, Ohio	65.85	—	—	—	1.00	43.90	110.75	439
11.	Eveleth, Minn.	6.60	—	—	—	—	4.40	11.00	44
12.	Milwaukee, Wis.	12.60	—	—	—	—	8.40	21.00	84
13.	San Francisco, Calif.	10.95	1.50	—	4.00	—	7.30	23.75	73
14.	Nottingham, Ohio	34.65	.75	3.00	—	—	23.10	61.50	231
15.	Newburg, Ohio	12.15	—	—	—	—	8.10	20.25	81
16.	So. Chicago, Ill.	8.70	—	—	—	—	5.80	14.50	58
17.	West Allis, Wis.	4.95	—	—	—	—	3.30	8.25	33
18.	Collinwood, Ohio	2.70	—	—	—	—	1.80	4.50	18
19.	Eveleth, Minn.	24.60	3.75	—	—	—	16.40	44.75	163
20.	Joliet, Illinois	33.90	—	4.50	—	1.00	22.60	62.00	226
21.	Cleveland, Ohio	7.05	—	—	—	—	4.70	11.75	47
22.	Bradley, Ill.	3.15	—	—	—	—	2.10	5.25	21
23.	Ely, Minn.	11.70	.75	2.00	—	—	7.80	22.25	78
24.	La Salle, Ill.	6.60	.75	—	—	—	4.40	11.75	44
25.	Cleveland, Ohio	63.30	9.00	8.00	.50	.75	42.20	123.75	413
26.	Pittsburgh, Pa.	16.95	1.50	.50	—	—	11.30	30.25	112
27.	North Braddock, Pa.	6.90	—	—	—	—	4.60	11.50	46
28.	Calumet, Mich.	9.15	.75	28.00	—	—	6.10	44.00	61
29.	Broundale, Pa.	3.00	—	—	—	—	2.00	5.00	20
30.	Aurora, Ill.	2.85	—	—	4.00	—	1.90	8.75	19
31.	Gilbert, Minn.	6.00	—	—	—	—	4.00	10.00	40
32.	Euclid, Ohio	12.15	—	—	—	—	8.10	20.25	81
33.	New Duluth, Minn.	3.45	—	—	—	—	2.30	5.75	23
34.	Soudan, Minn.	4.05	—	—	—	—	2.70	6.75	27
35.	Aurora, Minn., Dec.	1.50	—	—	—	—	1.00	2.50	10
35.	Aurora, Minn., Jan.	1.50	—	—	—	—	1.00	2.50	10
36.	McKinley, Minn.	6.75	—	—	4.00	—	4.50	15.25	45
37.	Greaney, Minn.	3.00	—	—	—	—	2.00	5.00	20
38.	Chisholm, Minn.	14.85	.75	—	—	—	9.90	25.50	99
39.	Biwabik, Minn.	3.45	1.50	—	4.00	—	2.30	11.25	23
40.	Lorain, Ohio	2.55	—	—	—	—	1.70	4.25	17
41.	Cleveland, Ohio	9.00	.75	—	—	—	6.00	15.75	59
42.	Maple Heights, Ohio	2.25	—	—	—	—	1.50	3.75	15
43.	Bay View, Wis.	3.00	1.50	—	—	—	2.00	6.50	20
44.	Valley, Wash.	1.05	.75	—	—	—	.70	2.50	7
45.	Portland, Oregon	3.30	—	—	—	—	2.20	5.50	22
46.	St. Louis, Mo.	3.00	1.50	—	—	—	2.00	6.50	20
Skupaj		\$513.30	\$27.75	\$53.50	\$20.50	\$2.75	\$342.20	\$960.00	3400

Stroški:

Za umrlo Barbaro Tomazich (prist. 11—8—28, umrla 1—3—31) (Podr. štev. 20	\$100.00
Za umrlo Jennie Milavec (prist. 4—8—29, umrla 12—16—30) Podr. štev. 25	50.00
Za umrlo Christino Mohorčič (prist. 5—13—29, umrla 1—5—31) Podr. štev. 25	50.00
Za umrlo Johanno Krašević (prist. March 1927, umrla 12—2—30) Podr. štev. 8	100.00
Nagrada za Baro Kramer	10.00
Podr. štev. 40, Lorain, Ohio, zakasnela nagrada od meseca maja	10.00
Edinost Publishing Co., koverta za gl. tajnico	14.75
Edinost Publishing Co., tiskanje jan. Zarje, popravilo imenika	233.61
Edinost Publishing Co., razpošiljatev jan. Zarje, delo in znamke	20.87
Dnevnice, vožni stroški in drugi uradni stroški gl. uradnic: preds., taj., blag., nadz.; duh. nadz.	184.07
Uradni knjige, pisarniške potrebščine, najemnina sobe za jan. in razno	59.78
Rev. A. Schiffrer, delo za jan. Zarjo	10.00
Julia Gottlieb, delo za jan. Zarjo	40.00
Rev. Anton Schiffrer, plača za januar	10.00
Marie Prislant, plača za januar	25.00
Josephine Račić, plača za januar (za tajniško delo)	50.00
Skupaj	\$968.08

Dohodki za mesec januar 1931	\$ 960.00
Balanca 31. decembra 1930	17,325.83
Skupni dohodki 31. jan. 1931	\$18,285.83
Skupni stroški 31. jan. 1931	968.08
Preostanek v blagajni 31. jan. 1931	\$17,317.75

Josephine Račić, gl. tajnica.

Dopisi

PODRUŽNICA ŠT. 1.

Sheboygan, Wis.

Čenjene sestre: — Kot nova odbor-nica si štejem v dolžnost par vrstic napisati. Zahvalim se sosestram za zaupanje, katero ste mi izkazale. V vseh slučajih bom delala v korist naše podružnice, kolikor bo v moji moči. Februarska seja se je prav dobro stekla. Predlagano in enoglasno sprejeto je bilo, da naročimo charter za našo podružnico. Po seji pa smo imele prigrizek in recept, kako se istega napravi, za kar se imamo zahvaliti sestri Johani Suscha. Seveda smo dobile vsaka več kakor svoj delež, ker nas je bilo premalo; škoda pa se je nam zdelo, da bi Mrs. Suscha morala kaj tako okusnih stvari nesti nazaj domov.

Želim, da se bi v bodoče članice bolj udeleževale mesečnih sej, ker z večjo udeležbo nam bo mogoče napraviti naše seje še bolj zanimive in še bolj koristne nam vsem; “več ljudi več ve.”

Sedaj je ravno agitacija v progresu in so razpisane razne nagrade (za našo podružnico ima gl. predsednica Marie Prislant pripravljenega nekaj prav svetlega) za dotično članico, ki bo v prihodnjih petih mesecih pridobila največ novih članic.

Na delo torej! Vse članice agitirajte med svojimi rojakinjami, če prav temno v noč; cekin se vedno sveti, in po preteku petih mesecev ga bo vsaka ponosno pripoznala za lep žarek agitacije.

Vse tiste članice, ki se ne morejo vdeležiti seje opozarjam, da lahko plačajo svoj asessment na mojem domu, 2116 So. 11th St. ter prosim članice, da plačujete svoj asessment točno, ker s tem mi prihranite mnogo dela.

Mary Krainc, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 1.

Sheboygan, Wis.

Nisem posebno vajena peresa, vendar oglasiti se želim v našem priljubljenem glasilu Zarja, ker nas naša nova urednica poziva, naj prispevamo z dopisi.

Ne morem si kaj, da bi ne povedala par besed o naši glavni seji. Na njej se je veliko dobrega sklenilo, o čemer je že odbor sporočal v zadnji številki glasila, zato ne bom tega še jaz ponavljala. Omeniti hočem le, kako izborna je bilo prirejeno, da smo se po seji mogle tako izvrstno zabavati. Miza je bila obložena, da se je kar šibila, in razpoloženje je bilo tako veselo, da pri poskočnicah, ki nam jih je igral naš muzikant, nismo mogle pri miru sedeti, in je plesalo staro in mlado. Mislim, da smo se zato tako lušno imele, ker smo bile same ženske in tako ni mogla biti nobena ljubosumna. Prav dobro smo se imele in želeli bi bilo, da bi se še večkrat kaj podobnega priredilo.

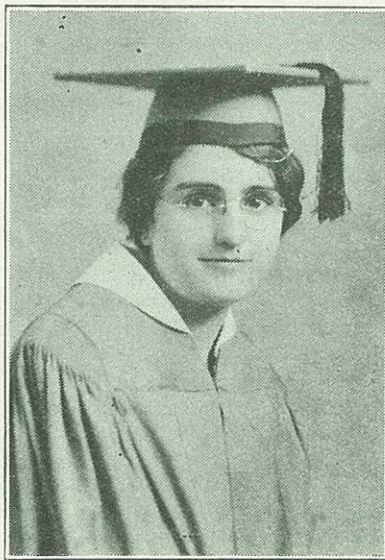
Sestre, slišale smo, kaj nam je naša gl. predsednica obljubila na seji. Katera ni

bila zraven, ji povem, da bo dobila od nje tista, ki si bo najbolj zavihala rokave in pridobila največje število novih članic, cekin za pet dolarjev. Prepričana sem, kar Mrs. Prislant obljubi, tudi izpolni, in zato, sestre, na delo. Tudi jaz sama bom poizkusila, kar bo v moji moči.

Ponosne smo lahko, da imamo v svojem krogu gl. predsednico, Mrs. Prislant. Ona pa tudi lahko s ponosom gleda našo Zarjo, v kateri se ji od vseh strani izraža priznanje za njeno delo. To delo pa tudi v resnici ni igrača in zato ji dajmo še me, članice iz Sheboygana, priznanje s tem, s čimer ji bomo napravile največje veselje, namreč, da bomo dobivale nove članice v Zvezu.

Sesterski pozdrav.

Članica.

Miss Mary Eržen, ki je zadnji mesec graduirala iz višje šole v Sheboygan, Wis.

Njena mati Mrs. Meta Eržen, je ustanovna članica podružnice št. 1, ter je bila tudi delegatinja na prvi konvenciji S. Ž. Z. v Chicagi. Gotovo bo mlada Mary ravno tako dobra društvena delavka kakor je njena mati.

PODRUŽNICA ŠT. 3.

Pueblo, Colo.

Tistim, ki se niso udeležile naše redne seje, ki smo jo imele 16. januarja, sporočam, da smo izvolile za to leto sledeči odbor: Preds. Angela Glač; podpreds. Jos. Meglen; tajnica Marg. Kozjan; pom. tajnica Marija Papeš; blagajničarka Marg. Mehle; nadzornice Johana Skul, Marija Zdravje in Amalia Jeršin. Vse so prevzele z veseljem svoj urad, kar je znamenje, da imajo dobro voljo za delo in se zanimajo za dobro stvar.

Naša podružnica ima precejšnje število članic, ki so po večini zelo marljive; nekaj pa jih je med nami, ki delajo vse bolj prisiljeno, in enako tudi plačujejo svoje prispevke. Ne vem vzroka za to, saj so vendar ti prispevki tako nizki. In

naj pomislimo, koliko je že to vredno, ko ob slučaju smrti članice tako lepo sprejemo svojo sestro. Preteklo leto smo položile dve članici k večnemu počitku, kar smo napravile kar najbolj slovesno in smo za nje opravile mnogo molitev. Poleg tega pa dobivamo svoje glasilo Zarjo. Katera jo čita, vsaka pove, da je že ta list vreden, kolikor plačamo na mesec vsega skupaj. Sestre, berite jo redno, kajti notri v njej dobite mnogo lepih in koristnih naukov, v prvi vrsti pa še matere. Dobro čtivo je zaklad v družini in ne more se dovolj priporočati vsakomur, naj bi čital dobre časopise, kakor je naše glasilo Zarja, dalje Amerikanski Slovenec, Ave Maria in pa Glasilo KSKJ.

Zato vas, članice, prosim, bodimo vredne, da spadamo v to našo organizacijo, v kateri bi morala biti vsaka Slovenka. Pridobimo še druge, da se tako združimo, živimo lepo složno med seboj, da se pokažemo med drugimi narodi, da Slovenke nismo med zadnjimi. Da pa bomo dobre članice, moramo pa tudi vestno izpolnjevati svoje dolžnosti napram organizaciji in med drugim redno plačevati svoje prispevke. Naj vsaka rajša plača par mesecev naprej, kakor pa da bi zaostajala, kajti s tem postavlja sama sebe v nevarnost. Na seji 16. januarja smo namreč sklenile, da se tista suspendira, ki je v zaostanku za dva meseca. Glejmo torej, da se ne bo to nobeni pripetilo.

Pomislimo tudi, da podružnica ne more zalagati svojih članic, kajti tisti nikel, ki ga plačamo podružnici, gre za druge stroške. Prejšnje leto je bilo treba več novorojenčkom kupiti dar. Dalje smo imeli novomašnika, kateremu smo podarile \$10. Poslale smo delegatinje na konvencijo. Imele smo pogreb dveh članic. Vse to osuši blagajno, ki se ne more vzdržati drugače, kakor da članice store svojo dolžnost napram njej. Lažje bi nam bilo seveda, ako bi podružnica štelala 500 članic, kar bi jih lahko po številu, kolikor je Slojenk v našem mestu. Upam pa, da se bo tudi še to doseglo.

Sesterski pozdrav.

Marg. Kozjan, tajnica.

* * *

DOPIS IN ZAHVALA.

Collinwood, Ohio.

Ko to pišem:

Sneg pada in se poigrava,
vmes pa solnce pomižkava.

Kriza, zlobnost k tlom na stlači,
upanje, zavest nas jači.

V teh hudih časih je sedanja zima prav usmiljena; večletni naseljenci ne pomnijo tako mile zime. Vsi tisti, ki smo v tej brezposelni krizi prizadeti, se je bomo prav hvaležno spominjali še dolgo let.

Jaz in moja družina moramo biti hvaležni tudi številnim prijateljem in dobrotnikom, takor tudi društvu sv. Jožefa št. 169, KSKJ. za velikodušni dar. Glavnemu odboru Slovenske Ženske Zveze po-

sebna zahvala za velikodušni dar, nadalje podr. št. 20, Joliet, Ill., podr. št. 25, Cleveland, O., podr. št. 14, Nottingham, O.; tako tudi smo iz srca hvaležni Mr. in Mrs. A. F. Svetek za brezplačen prevoz v, in iz bolnice, in za dar. Še celo tam iz solnčne Californije, od blage Mrs. Kramar je priletel prav lep metujček. Vsem tem in ostalim dobrotnikom, ki so nam v moji bolezn, in nam še do danes pomagajo, želimo ljubo zdravje in srečo. Jaz in družina se Vas bomo spominjali v molitvi. In ako nam Bog da priliko in moč vsaj malo povrniti, bomo z veseljem storili. Predsedniku Hooverju se niti v sredi noči ne sanja, koliko revežev je napravila njegova nesrečna prosperiteta. No, vsake reči je enkrat konec, tako bo tudi njegove vlade. Seveda bomo morali iti na volišče vsi od prvega do zadnjega. Posebno ženske državljanke bomo morale stopiti na noge in izvoliti za bodočega predsednika moža, ki bo zmožen tega urada, in bo prijatelj delavcev. Ako se še eden tako slabo izkaže na tem uradu, se zna zgoditi, da bomo postavili žensko kandidatinjo za predsedniško službo. Ni dvonia, da bi znala žena bolj mojstersko in gospodarsko vladati. Ker žena najbolj ve, kako je hudo, kadar ni nič za vlonec dati.

Zadnje čase se je začela širiti tudi influenza; obolelo je veliko ljudi, vendar je bolj mila, tako da ne umrje mnogo ljudi. No, saj ni čuda, ako človek oboli v tem nenavadnem vremenu: v enem dnevu je dež, sneg in solnce sije.

Dolgokljuna ptica se pa nič ne ozira na krizo, ampak je še prav radodarna, tako je prav posebno obdarila članico podružnice št. 10, Mrs. Mary Pančur, kar s trojčki. Posebnost za cel Collinwood! Toda kmalu za tem se je oglasila bela žena in pokosila vse tri novorojenčke. Tako ima Pančurjeva družina kar naenkrat tri angelčke v nebeških višavah, ki bodo trosili nebeški blagoslov na mamičo in ostalo družino.

Kaj pa z napredkom SZZ.? — Ni tako slabo, vendar bi bilo lahko malo bolje. Upati je, da se s spomladjo oživi tudi naša organizacija. K temu bo gotovo pripomogla sedanja kampanja in razpisane nagrade. Kličem vsem: Naprej za večjo in večjo SZZ.! Jaz kot gl. uradnica bom tudi skušala narediti, kar mi bo mogoče. Saj je pa tudi potreba, — da bo bolj zadovoljna naša gl. tajnica Mrs. Račić. Drugače se zna zgoditi, da nas zapusti, kakor je to storila naša prejšnja marljiva gl. tajnica Mrs. Gottlieb. Meni je prav iz srca žal zanjo. Vendar se je popolnoma strinjam z odlokom gl. predsednice Mrs. Prislund in se zavedam, da se je treba večini podati. Zatorej kličem Mrs. Račić: Pozdravljena kot naša gl. tajnica in uradnica Zarje!

H koncu, najlepše pozdravljam cenjene glavne souradnice SZZ. in vse članice te organizacije.

Mary Glavan,

I. gl. podpredsednica.

* * *

CLEVELAND, OHIO.

Na zadnji seji glaynega odbora se je pokazalo, da se slovenska žena bolj in bolj zaveda svojega poslanstva in da stalno napreduje.

Naredila se je kampanja za pridobivanje članic.

Bodimo previdne! Nabiralka in obenem predlagateljica nove članice ima zadnjo besedo. Zdravniške preiskave ni.

Obljubljeni so nam tudi prestopni listi. Teh smo potrebne, posebno v Clevelandu.

Ako članica opazi, da prispevek, ki spada glavni blagajni, ni poravnani ali označen, je dolžna takoj naznaniti pri uradnicah podružnice. Zvezina blagajna je lastnina vseh članic. Zato je tudi vsake posamezne članice dolžnost, da pazi na Zvezino blagajno. Ako bo Zvezina blagajna močna, bomo tudi članice močne in ponosne na našo organizacijo SZZ.

Za naprej delujmo roka v roki za vedno večjo SZZ.! V novo gl. tajnico stavimo najlepše nade. Naj ne pozabim Rev. Schiffrerja, da se zahvalim za njegove lepe in poučljive spise v "Zarji".

Članicam pa priporočam: oprimate se pisanja in rade poročajte v "Zarjo".

Mary Urbas,

gl. odbornica prosv. odseka.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 12.

Milwaukee, Wis.

Dne 24. januarja smo imeli kar dva praznična dogodka. Prvi je bila srebrna poroka, ki sta jo obhajala John in Agnes Peterlin. Mrs. Peterlin je navdušena in delavna članica SZZ. in spada k njej, odkar obstoji podružnica v Milwaukee. Članice podružnice št. 12 smo ji skazale svoje priznanje s tem, da smo ji poklonile dar, obstoječ iz 25 srebrnih dolarjev, z željo, da srečna zakonca dočakata v miru, zdravju in zadovoljstvu še toliko časa, da ju bomo imeli priliko, obdarovati z zlatom.

Peterlinovi so ena tistih naših družin, ki se še vestno držijo vsega, kar so se naučili od svojih staršev v domovini. Vseh 25 let sta zakonca prebela v Milwaukee. Vzgojila sta petero otrok ter jih pošiljala v katoliško šolo. Zvesto se vsi držijo slovenske cerkve sv. Janeza in so vedno v prvih vrstah, kadar gre za korist slovenske naselbine. Cerkev je bila domala polna zjutraj ob 8. uri, ko sta srečna srebrno poročenca stopila pred oltar ter se zahvalila Bogu za prejete dobrote in si obljubila še nadalje vztrajati v zvestobi in ljubezni. — Naša podružnica vama želi obilo božjega blagoslova in še dolgo vrsto let v zdravju in zadovoljnosti v krogu vajinih otrok.

Ravno isti večer pa je imela sosednja podružnica št. 43 v Bay View, Wis., svojo zabavo v Tominšekovi dvorani. Na zadnji seji smo sklenile, da se naša podružnica št. 12 korporativno udeleži te zabave, in res je bila večina članic navzoča.

Članice podružnice št. 43 so vse izvrstno pripravile. Mize so bile tako obložene,

da so se kar šibile. Po obedu je bila prosta zabava s plesom. Članicam te podružnice se moramo zahvaliti za prijazen sprejem in za dobro postrežbo. Priznanje jim moramo tudi dati za to, ker gledajo, da vlada sesterski duh ne samo med članicami, marveč tudi med narodom in članstvom cele Zveze. Le tako naprej.

Pri družini Mrs. Taučar so dobili krepkega sinčka. Seveda se bo podružnica spomnila svoje članice-matere, kot je lepa navada pri nas, z običajnim darom \$5. Bog daj, da bi bilo vse zdravo.

Omenjam že danes, da bo imela naša podr. št. 12 po Veliki noči, namreč 18. aprila, svojo veselico v Tomšetovi dvorani. O tem bo bolj natančno v prihodnji številki Zarje. Za danes naj zadostuje samo naznanilo, da bo vsi oni, ki so kaj zamudili ta predpust, vedeli, da se bo takrat jedlo s "ta velko" žlico.

Sesterski pozdrav,

Margaret Ritonja, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 25.

Cleveland, Ohio.

V zadnji številki Zarje je bilo veliko dopisov od podružnic. Tako je prav. V tem se vidi delavnost in zmožnost članic. Le tako naprej! Vsaka naj deluje po svoji moči kjer more, posebno pa se naj vse potrudimo, da pridobivamo kar največ članic v naše vrste. Posebno sedaj ko imamo kampanjo, se mora število SZZ. podvojiti.

Naša podružnica je priredila 1. feb. t. l. predstavo z imenom "Časica kave" in po igri ples. Igra je bila igrana, da boljše ni mogla biti in sploh vsa prireditelj je bila uspešna v moralnem in finančnem oziru.

Dne 31. jan. smo se pa tudi prav dobro imeli, ko sta naša bivša tajnica Mary Salamon in njen soprog obhajala 25 letnico svoje poroke. Iskrene častitke in še na mnoga leta!

Na seji 9. feb. je bil vzdignjen dobiček za lepo svetilko v obliki ladje; darovala jo je sestra Albiņa Novak. Vsak dobiček je bil 25c kar je precej opomoglo društveno blagajno. V isti namen je darovala sestra Rose Končnik lepo pregrinjalo, kar je tudi za nekaj pripomoglo blagajni. Priznanje takim zavednim in delavnim članicam, ki žrtvujejo čas in denar za korist podružnice.

Tem potom vabim vse članice na skupno sv. obhajilo, ki bo pri osmi sv. maši 8. marca.

Pozdravljene članice SZZ.

Frances Ponikvar, predsednica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 29.

Broundale, Pa.

Prisrčno hvalo izrekam tistim članicam, ki ste darovale lep šopek cvetlic kot zadnji pozdrav mojemu pokojnemu soprogu Franku, ki nas je 28. decembra tako nepričakovano zapustil, zadet od kapi, ravno, ko se je pripravljal k sv. maši.

Na bolniški postelji se nahaja naše sestra predsednica, Karolina Kotar, kateri želimo skorajšnjega okrevanja.

Obračam se na vas, drage sestre naše podružnice, s pozivom in prošnjo, da se vse skupaj potrudimo in agitirajmo za nove članice. Naj na prihodnjo sejo pripelje vsaka po eno novo kandidatino. Mesečni prispevek je vendar tako majhen, da je teh 25 centov, kar jih plačamo, vredno že naše glasilo “Zarja”.

Sesterski pozdrav vsem.

Frances Gerčman, podpredsednica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 36.

McKinley, Minn.

Cenjene članice: Prosim Vas, da se malo bolj se udeležite, posebno bi rada, da bi prišle na sejo dne 12. marca, ker imamo veliko važnih reči za urediti; če nas je samo nekaj, ne moremo storiti mnogo. Mislile smo, da bomo imele sejo 12. februarja, pa nas je bilo premalo, zato smo odložile za 12. marca. Pa ne pozabite priti!

Odbor za leto 1931 je bil izvoljen: Mrs. Anna Ahlin predsednica, Mrs. Anna Spihar podpredsednica, Mrs. Johanna Steblay tajnica, Mrs. Johana Smuk blagajničarka; nadzornice so: Mrs. Mary Stark, Mrs. Mary Kral in Mrs. Agnes Šižkar. Seja se vrši vsak drugi četrtek v mesecu v mestni dvorani ob 7:30 P. M. Pozdrav vsem članicam SZZ., posebno pa podružnici št. 36.

Johanna Steblay, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 39.

Biwabik, Minn.

Na tem mestu povabljam vse članice naše podružnice, da se udeležite prihodnje seje, ki se bo vršila dne 8. marca ob 2. uri popoldne pri meni doma. Pretresti bo treba mnogo važne tvarine, ki bo v korist naši podružnici; sprejele bomo tudi nekaj novih članic.

Na naši januarski seji nekatere članice niso bile zadovoljne z našimi tedanjimi ukrepi. Zato prosim vse, tudi vse tiste, ki živite izven mesta, da pridete in razodnete svoje misli. Poskusili bomo vsem ugoditi.

Januarja meseca je bilo sklenjeno, da bo vsaka članica plačala 5 centov na mesec v našo blagajno. Katera se vsaj vsake tri mesece ne udeleži seje, plača majhno kazen, 10 centov. One, ki so bolne, ali stanujejo daleč, so izvzete.

Miss Ann Strukel, tajnica podr. št. 39.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 41.

Collinwood, Ohio.

V imenu podružnice se želim prav srčno zahvaliti vsem, katere ste kaj darovale, ali kaj pomagale, da je tako lepo uspel naš zabavni večer, ki smo ga imele 25. januarja zvečer. Obisk je bil z ozirom na sedanje slabe čase proti pričakovanju lep, tako, da se je naša slaba blagajna izdatno okrepila, da smo lahko ponosne na njo. Zato še enkrat hvala vsem skupaj, posebno pa našim odbornicam, ki so se potrudile in vse dobro uredile.

Zdaj nam ne preostaja, drage sestre,

nič drugega, kakor, da korajžno pričnemo z delom in gremo naprej za novimi članicami, da bi njih število tako narastlo, da bo enako številu dolarjev v naši blagajni. Želela bi, da bi nas bilo do majnika, ko bomo obhajale prvo obletnico naše podružnice, vsaj sto; saj blizu tega števila smo že. Res je težko v sedanjih časih, a z nekoliko korajžo in z božjo pomočjo naše delo ne bo zastoj.

Sesterski pozdrav,

M. Rogel, članica.

Razni praktični nasveti

KAJ ZNAJO V SHEBOYGANU, WIS.

Ker bodo mogoče tudi ostalo članstvo zanimali kuhinjski recepti, ki jih članice prinesejo na vsako sejo naše podružnice, zato jih tukaj objavljam. Naše članice prinesejo vse te recepte tudi pokusiti, da vemo kakšni so.

Mrs. Frances Ribich je prinesla recept za zrezane kumarce. Vzemi dvanajst velikih kumar kakor za solato. Olupi jih, zreži fino, in jih dobro osoli. Posebej zreži štiri precej velike čebule in osoli tudi te. Pusti vse skupaj stati čez noč. Drugo jutro oboje trdo ožmi in zmešaj skupaj. Prideni dva rudeča in dva zelena popra, fino zrezana. V lonec deni eno šalčko jesiha, eno šalčko sladkorja, ter eno žličko zmletega belega popra, dve žlički ženofovega semena (mustard seeds) in eno žličko semena od zelene. Ko vse to zavre, pridene kumare, čebulo in zrezani poper ter pusti, da zavre. Takoj nato deni v steklenice in zapri. To je jako dobro zraven mesa in je poceni.

Mrs. Marie Priland je prinesla recept za “solnčni kek”. Vzemi šest jajc, jih razdeli. Vmešaj beljake katerim pridene šnepec soli, ko so vmešani napol, pridene četrt žličke “Cream of Tartar”. Ko so beljaki zmešani v trd sneg, pridene eno šalčko presejanega sladkorja in zmešaj. Posebej, dobro vtepi rumenjake in jih pri-mešaj beljakom. Prideni eno žličko vanilije, ter nato še eno šalčko presejane moke. Deni v sred-

nje toplo peč in peci polagoma eno uro. Ta kek peči v visokem modelu, ki ima v sredi rožiček in kaveljčke ob robu. Pazi da ne bo peč prevroča, če ne ti kek ne bo izhajal. Ko je pečen, posodo s kekom narobe obrni, da se ohladi.

Mrs. Johanna Suscha je zadnji mesec prinesla prav okusen recept, Janeževih Zapognjencev. Glasi se takole: Vzemi štiri jajca in jih stehtaj. Sladkorja vzemi toliko, kakor tehtajo ta štiri jajca, moke pa toliko kolikor tehtajo tri jajca. Mešaj rumenjake eno minuto, nato pridene sladkor in zribano lupino od ene limone. Vse skupaj mešaj sedem minut. Posebej vtepi beljake in jih pri-mešaj rumenjacom nato še rahlo primēšaj moko, ki naj bo trikrat presejana.

Namaži posodo s sirovim maslom, ter z jedilno žlico devaj testo nanjo, tako da bodo hlebčki po dva prsta narazen. Vsak hlebček potresi z janeževim semenom, ter peči kakih deset minut v srednje vroči pečici. Nato z nožem poberi hlebčke ter jih položi čez valjar, da se ti lepo zaokrožijo. Ti piškoti so posebno dobri s kuhanim vinom.

Recepte, ki so jih prinesle nekatere druge članice, objavim o prihodnji priliki.

Poročevalka.

KUHINJSKI RECEPTI

Fruit Salad. — Kupi eno posodico (can) črešenj, eno pineapple, 6 banan in 6 pomaranč. Črešnje stresi v skledo, zreži pineapple, banane in pomaranče na majhne koščke, ter vse to stresi navrh črešenj. Dodaj tudi sok, ki je ostal od pineapple in črešenj, ter vse skupaj premešaj. Če se ti zdi potrebno, dodeni še sladkorja. Serviraj v majhnih krožnikih ali skledicah. Polij vsako skledico s par žlic dobro stepene smetane, ali pa napravi trd sneg in sicer takole: Vzemi 4 beljake, pridene 6 žlic sladkor-

ja in stepaj, da se sneg strdi. Potem zribaj noter 3 ali 4 velika jabolka in zopet stepaj, da bo trdo. Vse to moraš imeti na hladnem prostoru. Predno serviraš sadje, deni na vsak majhen krožnik par žlic tega snega, ki jako lepo izgleda in ima še boljši okus.

Banana Salad. — Na eno osebo pripravi 1 banana, 1 skledico vrele vode, 1 skledico sladkorja in 1 malo žličko corn starch. Vse to skuhaj. Banane imej zrezane v skledi ter jih polij s tistim, kar si skuhala, po vrhu pa potresi s peanuts.

Trda kokoš

Predno daš kokoš kuhat, jo namaži zunaj in znotraj z limono. — Kokoš bo mehka in sočna.

Mary Urbas, podr. št. 10.

Prepečenec iz žemelj (šmorn) se naredi tako: Starim žemljam ali staremu kruhu zribaj na strgalniku skorjo, na kar jih polij z mlekom, a ne preveč, da ne razpadejo. Tako jih pusti stati deset minut. Namaži kozo dobro z mastjo, potem pa pokladaj noter namočene žemlje, najprej eno vrsto, da je dno pokrito, to potresi z rozinami, ali pa, če imaš, z zmletimi orehi, nakar naloži drugo vrsto in tako dalje, da je kosa polna. V lončku pa raztepi četrto litra mleka in tri rumenjake ter dve žlici sladkorja. Ko si vse to dobro raztepla, polij to po žemljah in deni v pečico ter peci približno tri četrt ure. Daš toplo na mizo kot močnato jed. Zraven lahko daš vkuhanu sadje.

POMIVANJE KUHINJSKE POSODE

Ko umiješ posodo za čaj, pusti pokrov odprt, da bo mogel svež zrak v notranjost.

Perculator za kavo umiješ najbolje, če ga napolniš z vodo, ki ji prideneš tri velike žlice soli ter pustiš, da voda vre 20 minut.

Videla boš, kako se bodo vse luknjice očistile, kakor tudi cevka, ki jo je tako težko umiti. Tako postopanje ne bo škodovalo ne posodi iz alumina, ne posodi iz kake druge tvarine.

Posoda, ki v nji pečeš ribe, ima močan duh po ribah. Tako posodo najbolj umiješ, ako deniš vanjo eno skledico jesiha in eno skledico vode, ter pustiš, da se kuha pet minut. Nato jo umij. — Posoda ne bo več dišala po ribah.

Mary Urbas, podr. št. 10.

Slonokoščene predmete, ki so postali rumeni, spet obeliš, če jih zaviješ v staro platneno krpo, ki si jo nekoliko namazala z mastjo. Tako zavite pusti nekaj ur, nakar jih okuhaj v vrelem lugu, ki si mu primešala nekoliko špirta.

FLU

Pod tem imenom smo poznali epidemijo, ki je divjala po svetu za časa vojne in uničila v l. 1918 nič manj človeških bitij kot meč. Večina onih, ki jim ni zavila vratu, čutijo manj ali več posledice te bolezni še danes.

Po zatrdilu oblasti ne dela influenza letos nobene preglavice zdravstvenim krogom; vsaj za enkrat še ne. Gotovo je pa, da je na potu in njene žrtve rastejo dan na dan. Zadnji teden je 44 držav sporočilo 3867 slučajev. Teden dni popreje jih je bilo samo 2687.

Tako govore uradno naznanjene številke. Zdravniki seveda naznanjajo le take slučaje, ki so opasni. Oni, ki poznajo položaj boljše, trdijo, da je naznanjeno število vsaj petkrat manjše nego v resnici, in da se epidemija širi zaradi milega in spremenljivega vremena. Ker ni tako smrtonosna kakor pred dvanaajstimi leti, se seveda zdravstveni krogi ne razburjajo. Pravijo, da je bolj podobna težkemu prehlajenju kakor influenci in navadno ne vodi

v pljučnico. Vseeno je dobro svarititi ljudstvo, da pazi pravočasno in ne zanemari zlatega časa. Takega mnenja je U. S. Surgeon General Dr. Hugh Smith Cumming.

"V slučaju, da se te je prijala influenza se ravnaj po predpisih zdravnika!" svari Dr. Cumming. Njegov nasvet je sledeče: "Pojdi domov in takoj v posteljo! — Pokličí svojega zdravnika. . . ostani v postelji. . . jej priprosto hrano; pij veliko vode, mleka, čiste juhe, limonade ali pa oranžade! . . . Nikdar se ne zanašaj na patentirana zdravila! Za influenco ni nobenega predpisane-ga zdravila!"

Kdor hoče živeti in učakati leta v zdravju bo poslušal nasvete izkušenega zdravnika in se ravnal po njih.

NOVE KNJIGE

Dolenjska. — Izdalo društvo "Progress". Cena s poštnino \$1.50. Dobi se do sedaj edinole v knjigarni Am. Slovenca, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Knjiga je bogato ilustrirana in prinaša obširen popis Novega mesta in vseh važnejših krajev in oseb po Dolenjskem. Nobena Dolenjka ne bo hotela ostati brez te knjige. Tudi našo mladino bo zanimalo, kakšni kraji in kakšne razmere so tam, kjer so bili rojeni njeni stariši. — Priporočamo.

Beautiful Mountains. — Kakor je bilo že poročano v Zarji, v angleškem delu, je to knjigo spisala profesorica za angleščino na ljubljanski univerzi, Lady J. S. Copeland. — Že iz naslova se sprevidi, da bo knjiga v prvi vrsti posvečena naši Gorenjski. Iziti bi bila imela decembra meseca v Angliji, vendar do danes nismo prejeli še nobene kopije. Kakor hitro se bo dobila na prodaj v Ameriki, bomo naše članice takoj opozorili na to, ker jo nekatere že nestrpno pričakujejo, kakor spoznamo iz raznih pisem, ki smo jih prejeli v uredništvu.

A MEMORIAL TO LINCOLN'S MOTHER

The state of Indiana plans to honor the memory of Abraham Lincoln, who grew to manhood on her soil, and of his mother, Nancy Hanks Lincoln, who is buried there, by erecting a stately memorial on the old Lincoln homestead near Lincoln City, Ind.

This early homestead of the Lincoln family was a thickly wooded tract when Nancy Hanks came to it from Kentucky in 1817 with her husband, Thomas Lincoln, and their son, the 7-year old lad who was to become America's first martyr president. Her days in Indiana were comparatively few, for in the October of the following year she was a victim of mysterious epidemic which swept the district and the homestead became her burial place. It was to this homestead that Thomas Lincoln brought his second wife, Sarah Johnson, and it was here that Abraham Lincoln spent the years of his childhood and early youth.

To the state of Indiana has been left this heritage of his mother's grave and the responsibility of caring for it. Four years ago the Indiana Lincoln Union was organized and has raised sufficient money through gifts to purchase the necessary land, including the priceless part of the old Thomas Lincoln homestead, and to carry out the plan of erecting simple, necessary buildings. The funds are not sufficient, however, for the suitable memorial which it desires and there is now pending before the Indiana general assembly a bill to place a tax of two-fifths of a cent on each \$100 in taxable property to be operative for two years. By this means it is expected that \$400,000 will be raised for the building, which is to house a Lincoln museum.

Many Indiana citizens feel that it is fitting for that state to provide the required sum in this manner. Kentucky has enshrined Lincoln's birthplace, Illinois guards his ashes, the District of Columbia has erected a splendid temple to his memory. The memorial highway which is planned to connect his birthplace at Hodgenville, Ky., with his resting place at Springfield, Ill., will pass through the acres of the Indiana homestead, and so the Nancy Hanks Lincoln memorial will become the closing link in the chain of the nation's devotion to a great memory.

The building, planned by Thomas Hibben of New York, is to be of Bedford stone and all the necessary materials will be native to Indiana. The architect's ideal is to erect "a building simple and direct, expressing in its form all that we may of the man, Lincoln. We have therefore conceived this memorial in the same simple truth of structure and grandeur of

scale as was the character of Lincoln. In no way is any material or any form warped from its natural use and the entire structural function of all parts is immediately apparent and sound. The tower is pierced with long vertical openings and within hang great chimes that, when played, will fill the whole surrounding area with music and fall like a benediction on all within."

HEALTH AND HYGIENE OF MODERN GIRLS

Learning hygiene out of a book has gone into the discard as far as the modern girl is concerned, according to the *Katolicky Sokol* of July 18th, 1928. Health education now means the athletic field and the hockey pond, the cross-country hike and the gymnasium. There would be fewer nervous break-downs in middle life if no one cheated at the game of health during formative years. The girl of today is beginning to master the game.

People point to the twentieth century girl's restlessness and call it a disquieting sign. To us it is a good sign. It leads to investigation. She may be more radical than her mother, but this radicalism is due to greater mental and physical activity. It is another manifestation of her restlessness. Without restlessness, youth would make little progress. Fill up the life of the modern girl with the right things, show her how much fun she can have doing them, and she will not want to do the wrong ones.

Girls come to us continually with the complaint that they can find no good-looking shoes with low heels. Correct posture is next to impossible in high-heeled shoes. But girls must necessarily buy what they find in the stores. Let manufacturers make more sensible clothes and shoes. But as a matter of fact, with few exceptions, our present way of dressing is sane and sensible. Even the extreme styles are less ridiculous and harmful than were our mothers' eighteen-inch waists. Critics maintain that the modern girl wear too few clothes. Of course, a thin silk dress, silk stockings and one undergarment are insufficient for a cold winter day, but this again is the exception, not the rule among intelligent girls.

We would suggest that communities begin to turn the spotlight away from the modern girl and fix it on themselves—that they spend less on beauty contests and more on swimming pools and tennis courts.

Artificial lives mean artificial faces, and beauty contests are responsible for much artificiality. These contests are of no lasting value, either to participants or

to towns sponsoring them. Instead of pointing to one prize-winning beauty, would it not be better for a community to be able to say that every girl in the district can swim and play a good game of tennis? With plenty of playgrounds, swimming pools and tennis courts, the chances for sickness, physical handicaps and immorality are extremely remote. A girl interested in an active outdoor life has no use for time wasting.

Without intelligent leadership, the modern girl is apt to waste her energies. Her intellectual curiosity drives her into all sorts of channels. With good leadership these energies can be directed along constructive lines. Group games; for instance, basketball, baseball, modified soccer are we believe, splendid outlets for high spirits. All agree that the modern girls needs and outlet depends upon her home, her school and her community.

F.L.I.S.

A ROMANOFF ON OUR WORKING GIRL

Grand Duchess Marie, survivor of Russian royalty, descendant of czars, has worked for a year in a New York store and, now that her autobiography is to be published, finds her opinions of interest to others. "In New York," she says, "every working girl I met had made up her mind to be an executive some day—and she's going right after her goal. There is none of the feeling of servitude to be found among European workers. As a result, your working class hasn't the slightest trace of an inferiority complex."

Perhaps the grand duchess exaggerates a bit. To find any group 100 per cent ambitious is going a little strong. But she has grasped the essential of the American spirit. She is saying, in one of the hundred ways it can be said, that the American view is of a life in which the only limit to one's fair aspirations is one's capabilities.

We know that America was that way; we know that many of our great figures went up from the very bottom to the top. And, as nearly as any one thing may be, it is the heart of the American idea that things ought to be like this the world over; we mean that they shall be. Some say we are slipping away from that, as the country fills up with many who are born to "an inferior position" and do not see the way out. Yes, perhaps. But we hang on to the idea. If a man doesn't want, in the old homely rural idiom, to be "as good as anybody else," there's something wrong with him. And if we face a condition where such aspiration seems no longer possible, there's something wrong with the condition.

All this is so much a part of those who

are American that we don't consider giving up the standard. It is so natural a part of us that it takes someone from a foreign land to point it out as an American—the American characteristic.

NIGHT SCHOOL FOR THE MAID

Arrange your maid's time so that she can go to night school, says Mrs. J. M. Potter, chairman of the American citizenship committee of our country Federation of Women's Clubs. All forward-looking citizens will applaud. Maids should have opportunity to better their knowledge, just as other adults have, in the hundred and one night courses offered in this county. That is good advice to employers. But the maids, too, who may be given this opportunity, deserve a bit of just as wholesome advice.

Every maid who has an opportunity to attend night classes owes it to herself and to her employer to consider well and carefully before she selects from the ample lists. If she is not an American citizen and perhaps does not speak English well, she will, of course, if she is wise, elect Americanization and English courses first. Then perhaps she can branch out. She can take domestic science work, which will make her a better maid, or she can go into business training, which may fit her for an office position. Which she chooses may be momentous. She should realize that.

Above all, she should bear in mind that a good maid is worth a dozen poor stenographers and that a maid's lot in life, financially as well as in material comforts, is likely to be as good as a stenographer's of equal ability. Self-improvement should be the goal of every American, but self-improvement can just as properly elevate a maid into a professional housekeeper as into a business office.

HOUSEHOLD HINTS

For Ironing Shirts

It saves much time and patience to hang shirts on small hangers rather than to try to fold each one. They keep their press and it is so much easier to find the shirt you want hanging in a nice neat row in the closet.

Pineapple Pudding

1 cup brown sugar, 1-2 cup butter. Melt butter and brown sugar in a heavy pan and let boil well, then add one can crushed pineapple and cook a moment. Pour into a well-greased pan and cover with the following batter: 1 cup sugar, 1-2 cup butter, 2 eggs, 2-3 cup milk, 2 teaspoons baking powder, 1 teaspoon vanilla and flour to make a thin batter. Bake in a moderate oven until done. Turn out on a large platter, cut in squares. Serve with whipped cream decorated with gum drop flowers.

Bacon and Tomatoes

4 slices bacon, 2 eggs, 1 can tomato soup. Cut bacon in small pieces and put in frying pan and fry. Add tomatoes and the eggs well beaten. Serve on hot toast.

Save the Yolks

After using egg whites, put yolks in a glass and cover with cold water and set away. They will keep fresh three or four days, and will not dry up before you can use them.

How To Clean Light Felt Hats

To make felts hats clean and look new again, use Fuller's earth. You can obtain this at any drug store and you will get a big quantity for a small price. Spread this Fuller's earth over your hat, not leaving any spaces. Let it stand that way over night. In the morning you should take a small brush and brush it until it gets clean. This will make your hat look new again.

CONTRIBUTIONS FROM OUR MEMBERS

Valley, Wash.

Dear Editor: Although I am a Slovenian, I was born and raised in the United States, and while I speak The Slovenian language fluently, I have never learned, to my sorrow, to read nor to write it. I must say, however, I enjoy the S. L. U., and hope all other American born Slovenian ladies do the same.

Our district consists of many Slovenian families. We have a beautiful church, but no Slovenian priest nor Slovenian singing choir. Once in a while some of the older ladies sing a Slovenian hymn, and it sounds well to hear these voices praise God in their own language.

Our little church stands up here in the hills about three miles from town, and for all the world it looks like a beautiful flower blooming all alone, save for those who are resting close by in their last long sleep and where we shall join them some day, and a few neighbors who take care of this lonely little church.

In the future I will write you more about this country and our homes.

With best regards to all the Sisters in our Union

Mary Trampus,
Secretary of Branch No. 44.

Josephine C. Pluth:

MY THEME SONG

I.

I have been trying to write a song —
A new song with love for its theme.
For inspiration I've waited long;
I'll find it and end a mere dream.

Chorus:

Somewhere a song is waiting for me.
I know it's just hidden away.
Somehow I'll find that grand symphony,
For you'll help me find it some day.
'Twill be when you give me your word
true

And you'll be the theme of it dear.

II.

Then words will not mean a thing to me,
For you will be my little guide.
My notes will always be melody
Whenever you are by my side.

THE WEDDING OF THE FLOWERS

Who was the bride? An American Beauty.

What was the groom's name? Sweet William.

What was the bride's name? Rose.

How did he propose to her? Aster.

With what did she give consent? Tulips.

Whose permission did he ask? Poppy's.

What did he bring her? Candytuft.

What did her father say? Forget-me-not.

What did she hope to find? Hearts-ease.

What did her former beau have? Bleeding Heart.

What time were they married? Four O'Clock.

Who married them? Jack-in-the-Pulpit.
What did the groom give up? Bachelor's Button.

What flowers did the bride wear? Bridal Wreath.

What did the guests throw after them? Ladies' Slipper.

SMILES

Sent by Eleanor Novak

Impatient traffic cop — "Come on, what's the matter with you?"

Motorist — "I'm well, thanks, but my engine's dead."

The baby's wails resounded through the house.

"This article says that broadcasting has passed the infant stage," remarked Uncle Walter, looking up from his paper.

"I wish our infant would pass the broadcasting stage," said Willie fervently.

Mother — "Freddy, Aunt Mary will never kiss you with that dirty face."

Freddy — "So I figured, mother."

"Wonder," mused the bright young freshman, "if they'll ever find a substitute for gasoline?"

"They have one now and I wish you'd use it," replied his father.

"That so? What is it?" asked his son.

"Shoe leather."

He shuffled up to the farmer and drawled, "I don't suppose you don't know of nobody who don't want to hire nobody to do nothin', don't you?"

"Yes, I don't," was the reply.

"Dear Editor," wrote the subscriber, "what is the best thing to take when one is run down?"

"Would suggest taking the number of the car," was the reply.

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje.)

“Molčite, klade pijane!”

Še večji krohot je napolnil prostor. Zažvenketale so šipe ob oknih. Mislili so ljudje, da se France šalili in da je njegov ukaz znak vljudnosti in gostoljubnosti.

Pobledelo je Francetu lice. Videl je pred seboj pijano drhal, rdeče, zabuhle obraze, vse pretvorjene in spačene od zaužite pijače. Zgrabila ga je jeza. Prijel je za prvi stol in udaril z njim ob mizo, da je odskočilo posodje.

“Mir, pravim, pijana sodrga! Oče umira!”

Trepetale so mu mišice na obrazu. Visoko zavzidgnjeno je držal stol, da ga spusti z vso težo na glavo onemu, ki bi odgovoril njegovemu ukazu s posmehom. A ni bilo treba udariti. Vest, da se izprehaja po hiši smrt, je streznila opite ljudi. Široko so se odpirale oči, krohot in hrum se je izpremenil v mir. V hipno nastalo tišino je zavelo nekaj groznega. Mraz je šinil vsakomur po hrbtu. Prihuljeno so iskali ljudje izhoda.

Spodaj je zavladal mir. France je zaprl hišna vrata. Zgoraj je šumelo in vršalo. Bilo je čuti polglasne besede, ihteč jok se je glasil namesto vesele godbe. Ljudje so hodili po prstih, vse sta prevzela groza in strah, ki sta bila toliko večja, kolikor razkošnejši je bil trenutek, ko sta prišla.

Ribiča so prenesli v njegovo sobo in ga položili na posteljo. Razpeli so mu srajco na prsih in ga močili z mrzlo vodo. Še enkrat je zadrgetalo telo, sunkoma se je zagibalo. Oči so osteklenele. Brezizrazno so se obrnile v strop. Na sredi stropa je bila naslikana velika, živordeča roža, krijoča grde, neizbrisne madeže. Tja so strmele oči . . .

Prvo naročilo je prišlo omoženi Manici od Lenke. Ko so očeta naravnali na oder, ji je Lenka pisala:

“Gospa Manica:—

Gotovo že veste, kaj nas je doletelo sinoči. Zato moram zamenjati svojo belo poročno obleko s črno, žalno. Prvo ste mi sešili Vi, prosim Vas, sešijte mi še drugo.

V nadeji, da mi izpolnite prošnjo, Vas prijazno pozdravlja
Lenka Zaviniščakova.”

Ravnokar so vstali, ko je prinesla služkinja list, naslovljen na gospo Manico Pleščevo. Mati je bila v prodajalnici, in povedala ji je služkinja, kako je umrl Ribič.

Čudno čuvstvo jo je obšlo. Oprijemati se je morala, ko je nesla pismo snahi. Na pragu je zaklicala:

“Ribič je ponoči umrl.”

Pavel in Manica sta ostrmela. Vprašala sta obenem:

“Kateri? Stari?”

“Da!” je rekla mati. “In pismo ti piše mlada gospa Lenka.”

To rekši, izroči pismo Manici.

Hitro pretrga Manica ovitek, bere in reče:

“To je prvi pozdrav, odkar sem ti žena, Pavel!”

“Kaj hoče od tebe?” vpraša Pavel.

“Beri in odgovori, kaj naj storim!”

Pavel bere enkrat, dvakrat.

“Mnogo bolesti je v teh vrsticah. Sešij ji obleko!”

In prva pot je bila Manici, omoženi Pleščevi, k Lenki. Ko jo je zagledala Lenka, se ji je ovila okrog vratu. Solze, ki so ji vso noč težile srce, so se ji izlile v potok, ko je slonela na Maničinih prsih.

Jože in Lenka sta se namenila, da odideta takoj po poroki na Brezje in na Bled, potem se ustavita zopet na Lenkinem domu in odpotujeta drugi dan proti Zavinkovcem.

A zdaj sta morala čakati pogreba.

Natanko so storili tako, kakor je stalo zapisano v testamentu. Sešiti so dali črn plašč in zvezde, izrezane iz pozlačenega papirja, so našili nanj. S plaščem, podobnim ponočnemu nebu, so pregnili krsto, ki so jo nesli na pokopališče. Svatje so namestili svatovska oblačila z žalnimi oblekami in so šli spremit Ribiča. Položili so ga v grob, ki so ga izkopali na mestu, kjer je iztrohnelo truplo pokojne njegove žene. O nji ni bilo nobenega znamenja več: prah se je izpremenil v prah . . .

Po pogrebu so bili domači ljudje zbegani. Silovita, nevidna moč je posegla med nje in prečrtala račune. Izpolnili so očetovo zadnjo voljo natanko po pisanem določilu in tudi to, kar je namenil Ribič sebi za užitek na stare dni, so razdelili med sina in hčer, kakor je velel testament. To pa se je zgodilo proti Francetovi volji. Bil je mnenja, da ima Lenka dovolj dote, da bi morala torej vsa očetova zapuščina ostati njemu. A temu je nasprotoval stari Zaviniščak, ki je hotel imeti vse izvedeno tako, kakor stoji v pismu. Zapretil je takoj s sodnijo, če bi se kdo kakorkoli upiral veljavno priznani Ribi-

čevi poslednji volji. Zazvenelo je med strankama nesoglasje. Zavinščak se je čutil v Ribičevi hiši tujega, nepotrebne gosta. Priganjal je, naj se odpeljejo domov. Mati težko čaka. Na tihem pa ga je tudi navdajala skrb, kakšna nesreča, kolika sitnost in neprilika bi bila, če bi tudi njega tako nenadoma zalotila smrt in to v tujem mestu in pri tujih ljudeh.

Lenka je bila pri volji, da bi pustila svoj delež bratu.

“Zdaj imam govoriti tudi jaz, zatorej rečem, da ti je mož bližji nego brat, in zato pojde z nami vse, kar je tvojega,” je dejal stari Zavinščak tako odločno in s takim poudarkom, da je Lenka izprevidela, da se ne kaže upirati.

Zato ji je bilo dvakrat hudo, ko je sedala na voz, da se odpelje na možev dom.

“Vidva sedita zadaj!” je velel stari, “danes bom ravnal konjiča jaz.”

Voz je zdrdral z dvorišča. Krepko sta potegnila izpočita vranca. Zahrskala sta in nategnila vratove, da se je jermenje napelo. Prah se je dvignil za vozom. V hladno jesensko jutro je hitela dolga cesta. Manj in manj je bilo videti mesta, katerega strehe so gorele v jutranjem solncu. Še enkrat se je ozrla Lenka nazaj. Nič več ni bilo videti rodne kraja. Izginil je nekam, skrnil se je njenim očem. In vprašanje se je oglasilo v Lenki:

“Ali te vidim še kdaj? . . .”

Švigali so mimo nje znani, ljubi domači kraji. Naglo sta vozila konja, da so se umikali ljudje s ceste v kraj. In tako naglo so izginjali izpred oči znani, ljubi domači kraji.

Od Ljubljane naprej je bil Lenki svet tuj. Zdel se ji je majhen in nizek, kakor bi ga nekaj pritiskalo, da se ne more speti proti oblakom. Na obzorju so zaslanjali poglede zeleno obrasli vrhovi, a ni bilo onih velikanov, sivobleskih grebenov, ki jih je gledala vsak dan. Šele zdaj ve, ko jih ni, kako so lepi in veličastni. Ozirala se je nazaj, a njenih gor ni bilo več. Izginile so nekam, skrile so se njenim očem. Čimbolj je brzel voz, tem težje ji je bilo. Tujka se je vozila v neznane kraje.

Nagnila se je cesta z vrha Gorjancev navzdol proti Beli Krajini. Strmo in drzno se je spuščala v dolino. Zahrskala sta konja, živo sta spela glave v zrak, začutila sta bližino domačega hleva.

Jože se je z desnico oklenil Lenkine roke, levico je iztegnil pred se, v širokem krogu je zamahnil z njo po zraku, veselo je zaklical: “Glej, Lenka, to je naš svet!”

Stari je veselo počil z bičem. Zavihtel je s klobukom in zaukal. Hripavi glas je odmeval v daljo in jeknil iz globkega gozda. A v istem hipu se je spomnil Zavinščak, da žali veselo vriskanje žalujo-

čega človeka. Obrnil se je nazaj in dejal Lenki:

“Nič ne misli hudega, če sem zavriskal. Nisem te hotel žaliti. Toda pogled na domačo zemljo me je toliko prevzel, da sem se izpozabil.”

In razprostirala se je pred njimi Bela Krajina. Med nizkimi brdi so se razgrinjale njive, vse polne delavnih ljudi, ki so pospravljali jesenski pridelek. Daleč tam se je v megleni višnjevosti dvigalo hrvaško gričevje. Med njim se je vil širok pas srebro-pene Kolpe, ki se je skrivala za ovinke in se onostran zopet iztekala v daljo. Kraj ceste so se spenjale ob kolih trte; pod širokim listjem je viselo težko grozdje, zrelo za trgatav.

Pritegnil je stari Zavinščak vojke, da sta jela konja stopati počasneje. Nagledati se je zopet hotel domačih krajev, zato mu je bila vožnja prehitra. A ko se je spomnil doma in žene, ki jih komaj pričakuje, je spet zažvižgal bič, da bi bil tem prej v Zavinkovcih.

Hitro je drdral voz skozi vasi. Ljudje so gledali za voznikom. Poznali so Zavinščaka in vedeli so, da pelje zdaj mlado gospodinjo na dom. Moški so se odkrivali, ženske so mahale z rokami. Sto pozdravov je klicalo Lenki: “Dobro došla, mlada, lepa žena!”

Bližali so se Metliki. Izza ovinka je zrastel zvonik iz tal. Dvigal se je višje in višje. Cesta se je znižala v plitvo drago — pred njimi je stalo mesto. Postali so nekoliko. Na vozu so izpili bokal vina. Potegnili sta konjiča. Vzbrdo sta vlekla voz, in hiše so se razvrščale na levo in desno, tam z griča jih je zvedavo gledalo veliko, temno, začrnelo poslopje — stari metliški grad.

Lenka je gledala na vse strani. Pozabila je na očetov dom. Vse ji je bilo novo, vse je obračalo nase vso njeno pozornost.

In ko so dospeli izven mesta na planoto med vinorodne holme, jih je pozdravila z griča bela vas — Zavinkovci.

“Naš dom, naš dom!” je kriknil Jože. Toplota je obšla Lenkino srce. Začutila je, da je zdaj konec njene poti. Iztekla se je cesta, nazaj ne more več . . .

S košatega, starega oreha je vihrala zastava. Nekdo jo je privezal prav gor na vrh.

„Glej, zastavo so nam privezali v pozdrav! Tam je naša hiša!”

Izmed zelenja je odsevala bela stena. Na pragu je stala ženska. Ko je zagledala voz, mu je stekla naproti. Smeh in jok je bil v njenih očeh.

“Evo, Lenka, naša mati!”

“In zakaj je nevesta v črnem?” vpraša Zavinščakova. A ko skoči Lenka z voza, jo prestreže in stisne k sebi: “Pozdravljena, Lenka, tisočkrat pozdravljena!”

(Dalje prih.)